

ПЕНЗИОНЕР

СЗПМ

БЕСПЛАТЕН ВЕСНИК

» за сегашни и за идни пензионери

Излегува еднаш месечно. Редакција тел. 02 3223 710 e-mail: kontakt@szpm.org.mk www.szpm.org.mk

Година VII, број 77

NLB

Тутунска банка

26 декември 2014 година

Прошириена седница на Собранието на СЗПМ

Едногласна потврда за постигнатите резултати

На 16-ти декември 2014 година се одржа прошириена седница на Собранието на Сојузот на здруженија на пензионери на Македонија на која присуствуваше министерот за труд и социјална политика Диме Спасов, членовите на Собранието, членовите на Извршниот одбор, претседателите на здруженијата членки на Сојузот и други гости.

На почетокот присутните ги поздрави со концизно и афирмативно излагање министерот Диме Спасов, кој меѓу другото ги истакна придобивките за пензионерите од добрата соработка на Владата и Министерството за труд и социјална политика со Сојузот на здруженија на пензионери на Македонија и ги пофали исклучително големите резултати кои ги постигна Сојузот во изминатата 2014 година, под раководство на претседателот на СЗПМ Драги Аргировски заедно со актуелното раководство. Притоа тој даде ветување

дека таквата соработка ќе продолжи и во наредната година, бидејќи пензионерите тоа го заслужуваат.

По неговото обраќање, мошне аргументирано излагање имаше претседателот на СЗПМ Драги Аргировски кој истакна дека патот по кој чекори СЗПМ е исправен и добар, а за тоа сведочат и се потврда постигнатите резултати на сите полиња. Сојузот бил и е сплотен и секогаш ги поддржува интересите на 245 илјади пензионери организирани во 54 здруженија, со цел нивниот живот да биде поквалитетен и посодржан, а нивното стареенje активно и здраво.

И излагањето на министерот и излагањето на претседателот беа поздравени со силен аплауз од сите присутни на седницата, по што тие дадоа изјави и одговараа на прашања од новинарите и од медиумите кои ги имаше во голем број.

Потоа седницата продолжи со работа по однапред предложениот

дневен ред.

Петар Андреевски главен сметководител на СЗПМ имаше излагање во врска со финансиското работење на Сојузот во 2014 година и за предложенот Финансиски план за 2015. Од приложениот Извештај, на седницата беше констатирано дека Сојузот во 2014 година работел плански, рационално и домаќински, а како резултат на тоа останати се финансиски средства кои ќе бидат искористени за опремување на новите простории кои Владата на РМ ги додели на Сојузот на трајно користење, без надоместок.

Предлог Програмата за работа на СЗПМ во 2015 година ја елаборираше секретарот на ИО на СЗПМ Станка Трајкова, која нагласи дека постојните проекти ќе продолжат во континуитет, но се имплементирани и нови, како што е проширување на волонтерството, зголемување на полновата застапеност на сите нивоа на

раководење и активности, залагање за поквалитетна и посодржана работа на ограноците, отворање нови клубови во урбантите и рурални средини, помагање на активностите на помалите здруженија и друго.

И двете документи беа едногласно прифатени со напомена дека новоизбраното раководство во март истиот може да ги надополни и прошири со свои идеи и согледувања.

На седницата беше донесена одлука четири здруженија на инвалидски пензионери да си преминат од СЗПМ во постојните инвалидски сојузи, каде што и природно и си припаѓаат.

На крајот потпретседателот на Собранието на СЗПМ Бесник Потецста на сите присутни им посака уште поголеми успеси и резултати во работата и им ја честиташе Новата 2015 година и претстојните празници со желба за добро здравје и среќа.

Калина С. Андонова

ВО ОВОЈ БРОЈ...

АКТУЕЛНОСТИ

стр. 2

ОД ПРОШИРЕНАТА СЕДНИЦА НА СОБРАНИЕТО НА СЗПМ

стр. 3

ПРОГРАМА НА СЗПМ ЗА 2015 Г.

стр. 4

НАСТАНИ

стр. 5

РЕАГИРАЊА СО ПОВОД

стр. 7

ХРОНИКА

стр. 8

АКТИВНОСТИ

стр. 10

ИНФО

стр. 11

ИНФОРМАЦИЈА ЗА ДОЗНАЧЕНите И ИСПЛАТЕНите СРЕДСТВА ЗА СОЛИДАРЕН ФОНД ЗА ПОГРЕБНИНА

стр. 12

SHËRBIME ADMINISTRATIVE PA PAGESË

стр. 13

ПАНОРАМА

стр. 14

БРАНУВАЊА НА ЕДНО НОВО ПОЕТСКО ИМЕ

стр. 15

ИЗБОР

стр. 16

ЗДРАВСТВО

стр. 17

ЗАБАВА

стр. 19

ВИДИЦИ

стр. 20

ЌЕ ИЗЛЕЗАТ

15. Јануари

во „Nova Македонија“

- Пензионерски видици

22. Јануари

- Прилог за пензионери

во „Коха“

20. Фебруари

- Двоброј на

„Пензионер плус“

Вашата пензија
секогаш на први
во месецот.

НЛБ Сребрен пакет

NLB Тутунска банка

Колумна**Дедо Мраз и баба Мразица****Методија Ст. Тошевски**

Се наближуваат големите народни празници. Понекаде веќе се слави приближувањето на Нова Година и Христовото раѓање – Божик. Каква радост и каква среќа тие претставуваат за најмалите, сакајќи децата знаат. Неопишани остануваат детските очекувања кога свесно или несвесно ќе бидат изненавешти. Зар само еднаш сме ги виделе раширените наслевки на детските лица, кои како небото наеднаш се трансформираат во композиција облаци со различна големина и густинка, боја и форма, и како пловат по небосводот. Кој може да ја одгатне таа детска суета на изненавешто очекување?! Може ли некој да проникне во психата на своето дете, на својот ученик, на своите мали соседи, кои ќе се најдат во таква прилика?!

Детските суштества, тие невини и мили гулапчиња, душички, пилиња или како уште нагалено ги именуваме, кои не знаат понатака од својата искрена наивност да се надеваат и да очекуваат остварување на таквите надежи, да тагуваат кога ќе се разминат со желбите. Ништо друго освен очекуваното не може да им ја задоволи љубопитноста. Има ли некој што не се сеќава барем на еден таков ден од своето детство, во којшто биле изненавешти очекувањата. Во мојата фамилија, и во мојата генерација имаше многу такви денови. Понекогаш дури ми се чинеше, дека сите такви денови од светот беа собрани во мојот живот, и беа смртни, облачни, плачливи, невесели...

Е, би сакал денес да нема такви денови, и деца кои на таков начин ќе ги доживаат своите неостварени очекувања. Не дека ние сме имале големи желби, неостварливи мечти, нереални надежи... Но времињата беа такви, и тоа сега полесно го сфаќаме, отколку тогаш, кога и тоа малку што го посакувавме, немаше како да биде задоволено!

Подоцна се сеќавам, првите подароци доаѓаат со крајот на школските денови, кога се соопштуваат резултатите за успехот. Беа тоа скапи нешта, нешта што се чуваа и негуваат како амалији: кутии за чување на кондилите и моливите, нови сунгерчиња за бришење на табличките, ама вистински сунгерчиња, не овие денешниве гумени, првите топчиња, мали книги. Е, тоа беше радост.

Со Дедо Мраз се сртнав пред многу години, кога во Лешок падна два метра снег, го покри селото, ги кутната повеќето костенови стебла и тополи. Тогаш од бично костеново дрво, татко ми ги направи и првите два дрвени кревета. Едниот за нас, трите деца, другиот за татко ми и мајка ми. Каква радост! Потоа се решава да години и Дедо Мраз ни носеше пакетчиња во училиштето, па во фабричките простории кај што се држеше приредби за трудбениците, па во са-

емските или универзалните сали. Со Баба Мразица се сртнав кога го пишував Јорганко, на една заледена станица во Лапонија, кога Јорганко и Мария се понудија со својот хеликоптер да ги превезат Дедо Мраз и Баба Мразица на Антарктикот... Со овие настани, пред нив, по нив или меѓу нив, во семејствата се формираше култура за давање подарици на децата за новододишните празници, во некои семејства и за божиќните, а сега веќе тие два празника станаа близнаки како Ива и Иво.

Дедовци и баби, вуйковци и вујни, тетини и тетки, батковци и дади, татковци и мамички, прегледајте ги вашите торбички. Можеби во некој од малите прегради веќе се насобрале денарчиња што останувале по пазарењата во маркетите и пазарите, кои со намена, како божек одврши, љубоморно сте ги издвојувале и ставале во овие прегради за да ги израдувате вашите деца и внукиња за празниците. Еве, празниците се пред вратата. Снегот се спушти на Шара и Водно, на Јабланица и Бистра. Баба планина и Пелистер слават, а Кожув и Кораб одамна се белеат. И дедо Мраз и Баба Мразица го подготвуваа својот карван за да ги израдуваат децата. Пред два дена добив порака (ама ми беше речено да не ја кажувам) дека секое дете кое ќе добие повеќе подароци ќе ги подели нив со своите другарчиња. Децата кои ќе останат без подароци да не бидат тажни. Дедо Мраз и Баба Мразица ќе стигнат и до нив. Можеби на санката и се скршило тркалото па малку ќе задоцнат. Така е тоа во зима, незнае човек каде ќе се слизне санката со елените. А коледарите, нека се подгответ и тие.

Дедовци и баби, вие сте на потег. Немојте да ги изненавеште своите најмили. Барем вие знаете колку сте радосни кога Владата ќе ви го соопшти новогодишниот подарок од 5% со се усогласувањето за наредната година, кое ќе се исплати од ноември 2015 година. Тоа треба да го почувствуваат и вашите внуци. Сепак, преобрајте ги малите прегради на вашите торби за пазарење, можеби и некоја фиока во домот кашто ги собираат пензионерските чекови. Таму, сигурно ќе најдете некоја педесетденашка, стоденашка, можеби и повеќе од тоа. Ако од ништо друго, сте заштедиле што сега не му плаќате напојница на поштарот што ви ја носи пензијата. Тоа и не е така лоша навика ако ја имате. Сте заштедиле барем да не се перчи пред вас Дедо Мраз и Баба Мразица дека се подарежливи кон вашите најмили од вас. За Владата што да ви зборувам. Верувам дека и таа во 2015 година ќе затвори уште некој дневен престој за децата во училиштата. Што има таму да седат децата по цел ден додека се вратат родителите од работа. Нека си одат дома и нека играат на улица. Белки улиците не треба да ги оставиме празни и без детски глас!

Шега на страна, ако редакторот ги избрише овие неколку реченици ќе ја упрости колумната. Па таа е измислена за да се кажат токму овие реченици. Верувам во духот на слободното изразување на добронармерни пораки и подароци. Еве, овие нека бидат моите за сите дедовци и баби. И за другите. Ама да се разбереме, ако нема подароци за празниците, барем нека има еден бабин зелник со кисела зелка, дедов качамак со чварки, сарма на тета, макар прилепска, посна, гурабии од вујна. Тато и мама нека направат пуканки. Тоа се најсаканите грички за децата. Ех, какви пуканки правеше дедо ми за Божик. Па варена пченка со по некое парче орев или печени костени. Каде е тоа време?

Ах, да не заборавам деца, дедовци и баби, за многу години! Од мене засега толку. Прославете ги празниците како што доликува. Без претерување. А и што има да се претерува. Секој си го знае редот и местото. А јас, јас добив нова задача, да спорам со севишниот.

Станка Трајкова

Зошто во светот постојат пензиски системи? Која е нивната цел? Каков треба да биде еден пензиски систем? Дали целта на пензискиот систем е социјална и материјална сигурност на старите лица или треба да се гледа како мешавина на интереси од аспект на системот, економија и поединецот.

Како што е познато луѓето стареат и како што стареат тие помалку произведуваат и заработкаат. Исто така е познато дека додека е човекот млад, многу малку размислува за староста која се мисли дека е многу далеку, па редовната заработка може да биде употребена за други цели (образование на децата, нивна материјална поддршка), а многу малку или воопшто не се издаваат средства за обезбедување на сигурност за време на старост. Поради тоа во повеќе земји во светот, меѓу кои и во Р. Македонија на организиран начин, независно од волјата на поединецот, врз начелото на социјална праведност во случај на настапување на осигурен случај (старост, инвалидност, смрт) им се обезбедува материјална и социјална сигурност на старите лица.

Во светот постојат различни пензиски системи, како универзални кои обезбедуваат пензии за сите граѓани без оглед дали плаќале или не придонес за пензиско и инвалидско осигурување. Но, најчести се пензиските системи кои се поврзани со придонесот, односно се обезбедуваат само за лица кои плаќале придонес за пензиско и инвалидско осигурување. Тие обично се организирани на принципот на дефинирана пензија

Пензиски систем и социјалната сигурност на старите лица

ја, дефиниран придонес или комбиниран пензиски систем како што сега е македонскиот пензиски систем. Главните карактеристики на еден пензиски систем се: целите, избор, кој е вклучен, кој ги плаќа придонесите, финансирање, кој ризикува, кој гарантира, видови на пензија, процент (заменска стапка) за определување на пензијата од пензиската основа, плата која е вклучена и интегрирањето.

Кога станува збор за целите на пензиското систем, несомнено е дека државата одлучува самата кои од нив ќе вгради. Оттука произлегува различниот начин на гледање на целта: дали пензискиот систем е најменет да го префрли приходот од една економска група во друга, да обезбеди систем на штедење при што секој осигуреник штеди за своето пензионирање.

Кој е вклучен во пензискиот систем постои разлика затоа што некаде се вклучени сите вработени како што е во нашата држава, а има земји каде покрај вработените се вклучени и сите жители. Во однос на фактот кој ги плаќа придонесите најпознати се системите на тековно финансирање и финансирање со извршени.

Системот на тековното финансирање се користи во многу земји во светот така што придонесите се добиваат преку тие кои се користат за исплата на тековните пензии чија успешност зависи од соодносот пензионер /осигуреник. Методот на финансирање однапред значи дека средствата се „тргнати на страна“ и идните пензионери не зависат од идните генерации. Значаен фактор за еден пензиски систем е кој го презема ризикот. Тоа може да биде државата, работодавецот или поединецот или комбинација од нив.

Видовите на пензији се: одредена пензија пресметана по формула и корисникот на пензија однапред знае колку ќе му изнесува пензијата. Обично, формулата за одредена пензија се состои од три елементи: од остварените плати во работниот век, пензиска основа, пензиска стапка (процент со кој се одредува пензијата т.н. заменска стапка). Познато е дека во светот постојат и пензиски системи каде сите корисници на пен-

зија добиваат ист износ независно од остварената плата. Пензиските пријемања од одредени придонеси претставуваат збир на насобрани придонеси и остварениот принос на истите.

Доколку пензиската стапка која ја заменува платата е меѓу 50% и 60% од претходните плати се остава простор за користење на пензија од втор извор.

Што се однесува до платите што се вклучени при определување на пензијата, тие може да бидат ограничени со лимит на придонесите кои се плаќаат или со лимит да бидат ограничени пензите или двете. Во нашиот пензиски систем имаме лимитирање на пензијата (за пензионери кои се во систем со еден столб односно државно пензиско и инвалидско осигурување), а во новиот пензиски систем постои лимитирање на основицата на која се плаќа придонесот.

Индексирање на пензите е многу важно за одржување на реалната вредност на пензијата по пензионирањето и во пензиските системи постои: усогласување со порастот на платите или зголемување со порастот на цените или комбинација од двете како што е системското усогласување во македонскиот пензиски систем.

Во Р. Македонија постои комбиниран пензиски систем како: задолжително пензиско и инвалидско осигурување врз основа на генерациска солидарност, задолжително капитално финансирало пензиско осигурување и доброволно финансирало пензиско осигурување. Постоење на комбиниран пензиски систем има за цел тој да биде релативно сигурен и стабилен, да има доверба во јавноста, да биде одржлив на долг рок, да се сведат на минимум негативните ефекти, мотивации за плаќање придонеси и да се дестимулира пензионирање и да има диверзификација на ризикот кога станува збор за заштита на старите лица.

На крајот да завршам со зборовите дека старите лица не можат без пензија поради што пензискот систем трябва постојано да се следи и анализира, да се одржува неговата стабилност на долг рок.

Деновиве во Велес се одржа осумнаесеттата работилница наменета за пензионерите за едукација на нивните права од здравствено осигурување, како и едукација за определени здравствени програми кои ги финансира ФЗОМ. Едукативните работилници веќе цела година се организираат во соработка со Сојузот на здруженија на пензионери на Македонија. Поздравно обраќање има имаа м-р Маја Парнарциева-Змејкова, директор на ФЗОМ и Драги Аргировски, претседател на СЗПМ.

Директорката Парнарциева-Змејкова ги информираше пензионерите дека поради одличниот прием на досега одржаните едукативни работилници, како и поради големиот интерес и на барање на самите пензионери, во идната 2015 година, планирани се 30 едукативни работилници, на тема лекови, кои ќе се одржат во Македонија. Втората новина за која информираше Парнарциева-Змејкова е олеснување за идните пензионери кои имаат запо-

чнат постапка за остварување на право на пензија да можат да ги користат правата од здравствено осигурување уште 60 дена по престанокот на работниот однос. Досега во практика овие осигуреници од денот на поднесувањето на барањето за остварување на право на пензија, до денот на добивањето решение со кое им се утврдува правото на пензија, имаа дисконтинуитет во користењето на здравственото осигурување, поради подолготрајната постапка која се води во Фондот за пензиско и инвалидско осигурување. Со предложените измени, се овозможува на идните пензионери уште 60 дена да има континуирано здравствено осигурување иако се уште нема добиено решение за остварување на право на пензија.

Претседателот на Сојузот на здруженијата на пензионери на Македонија, Драги Аргировски се заблагодари за досегашната одлична соработка, но и за подготвеноста која во континуитет ја покажува ФЗОМ, не само во доменот на државување работилници, туку и за поддршката да се изнајдат ефика-

добрување на состојбите, истакна Аргировски.

За едукација на пензионерите за прашања од здравствено осигурување своја презентација имаше Даниела Јовчевска Ѓуровска, директор на правен сектор во ФЗОМ, а за превенција на здравствето своја презентација имаше д-р Ана Петрова, советник на директорот на ФЗОМ.

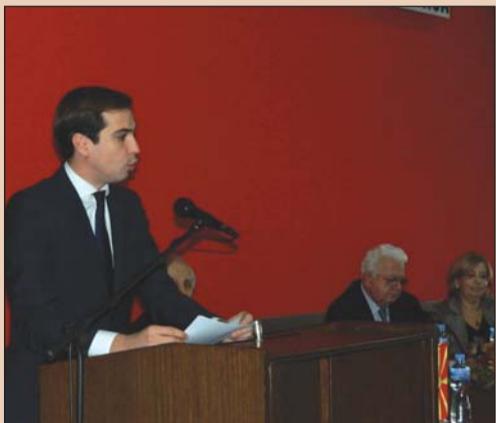
Овие едукативни работилници имаат за цел да го зголемат нивото на информиранието на пензионерите за правата од здравствено осигурување, како и за превенција на своето здравје за 3-те најчести незаразни заболувања (кардиолошки, нефролошки за болувања и дијабет).

Б.К.

Обраќања на проширената седница на Собранието на СЗПМ - 16. 12. 2014 година

Честитки за постигнатите резултати и успеси

Диме Спасов,
министр за ТСП на РМ

Почитуван претседател на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија, г-дин Аргировски, почитувани членови на Сојузот, дами и господа,

На самиот почеток би сакал да се заблагодарам на поканата да се обратам на денешното Собрание на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија, и на Вашето уважување кон Министерството за труд и социјална политика како партнери кои работат за добро то на пензионерите.

Како Влада и министерство, изминатите години се трудејме да го подобруваме стапот на пензионерот во општеството и државата, преку различни иницијативи и проекти. Бидејќи Вие тоа го заслужувате. Како генерација учествувавте во градењето на нашата држава, во втемелувањето на општествени норми и правила, поставите основи на кои ние денес само надградуваме.

Во СЗПМ имате достоинствен претставник на вашите интереси и права. Може слободно да се каже дека Сојузот е пример како се интегрира сопственото членство во сите текови на секојдневниот и општествениот живот.

Во оваа прилика би сакал да потсетам на заедничките успеси кои ги постигуваме како поволност за пензионерите.

Во време кога Европа ја зафати голема економска криза во Македонија имаме редовна исплата на пензии во правата седмица од месец и нејзино континуирано зголемување.

Во таа насока од 2006 година просечната пензија се зголеми за 62%, или изразено во пари во 2006 година, просечната пензија изнесуваше 7683,00 денари, а во 2014 година изнесува 12.445,00 денари. Со цел подобрување на социјалната положба на корисниците на пензија во 2014 година, со февруарската исплата на пензии се изврши усогласување односно зголемување на пензии за 5%. Остануваме и понатату посветени на одржување на социјалната сигурност на пензионерите и според програмата на Владата и во 2015 година пензии ќе се зголемат за 5%. Со предложеното усогласување од 5%, во номинален износ за сите корисници на пензија, секој пензионер рамномерно, пред сè позитивно за онци кои имаат пониски пензии, ќе добие дополнителни околу 600 денари зголемување на пензијата.

Веќе петта година успешно го спроведуваме проектот „Бањско климатска рекреација на корисници на пензија“. Реакциите на пензионерите кои имаат можност да ги почувствуваат благодарите од бањскиот туризам, ми даваат за право да кажам дека ова е еден од најуспешните и најприфатени владини проекти. Така, од почетокот на проектот во 2010 година досега 27.430 пензионери ја искористија оваа услуга, а само за оваа година приближно 20.000 граѓани аплицираа да бидат дел од овој проект. Токму затоа, истиот ќе продолжи да се реализира и во 2015 година со кој ќе бидат опфатени нови 5500 лица.

Во последно време низ јавноста одредени структури преку дел од медиумите дезинформираа дека на пензионерите не им се исплаќа посмртнина или им се исплаќа намалена на оние пензионери кои биле на бања во рамките на овој проект. Би сакал овде пред Вас уште еднаш да потенцирам дека се работи за невистина и обид да се фрли темна дамка врз проектот за бесплатна бањско-климатска рекреација. Ова воопшто не е точно и овој проект е целосно бесплатен за корисниците на пензија.

За разлика од тие структути, кај оваа Влада никогаш не постоело намера да се манипулира со пензионерите, напротив само сакаме да изнесуваме нови идеи за нивна благосостојба.

Токму затоа, веќе наредната година ќе започнеме со нов проект „Бесплатен туристички

викенд за корисниците на пензија“ со кој ќе се овозможи дополнителна рекреација на корисниците на пензија преку користење на бесплатен викенд петок, сабота и недела со обезбеден превоз и полни пансони во туристичките капацитети во Република Македонија: Охрид, Струга, Дојран, Крушево, Преспа, Берово. Проектот ќе се реализира во пролетниот и есенскиот период. Оваа услуга ќе може да ја користат до 3000 корисници на пензија.

Во однос на подобрување на условите за живеење и престој се преземаат активности насочени кон подобрување на условите за сместување и престој на корисниците на пензија во пензионерски домови. Па така, во 2013 година се изврши реконструкција на пензионерските домови „Ѓорче Петров“ и пензионерскиот дом „Чаир“ во Скопје, а во 2015 година ќе се извршат инвестициски и градежни зафати во пензионерските домови во Автомакоманда и Аеродром, со што значително ќе се подобрят условите за живеење на корисниците на пензија.

Со цел поголема објективност и транспарентност во сместувањето во домовите и становите за живеење со кои управува ФПИОМ со законски измени се воспостави основа за сместувањето во пензионерските домови да одлучува Комисија во чијшто состав има претставници од три институции. Со електронската распределба на домовите и становите за живеење ќе се зајакне ефикасноста и објективноста во одлучувањето и ќе се постигне поголема транспарентност во водењето на постапката за сместување во пензионерски домови.

СЗПМ како репрезентант на пензионерите во Р.М. и најбројна организација во партнери однос со Министерството за труд и социјална политика достоинствено се залага за заштита и промоција на социјалните права и интереси на пензионерите.

Дозволете ми во оваа прилика, да го изразам своето задоволство од воведувањето на Советот за социјална сигурност, каде што најголем број на членови има од Сојузот на здруженијата на пензионерите (три члена) и по еден член од други институции и организации и тоа: од Кабинетот на Претседателот на Владата на Р.М. задолжен за економски прашања, Министерствата за: економија, труд и социјална политика, финансии, здравство, ФПИОМ, ФЗОМ, Црвенит крт на Р.М., Агенцијата за супервизија на капиталните финансирани пензиско осигурување (МАПАС) и пензиските друштва.

Советот ќе разгледува прашања поврзани со унапредување на социјалната положба и интеграцијата на корисниците на пензија и ќе предлага мерки за подобрување на стандардот на корисниците на пензија. Заклучоците коишто ќе ги донесува Советот ќе претставуваат основа за натамошно креирање на политиките во областа на социјалното осигурување и социјалната заштита.

Пензионерите мора да учествуваат во одлуке кои се носат за нив. Токму затоа има претставник во Управниот одбор на ФПИОМ кој е дел од процесот на управување со работата на оваа институција.

Водим постојана грижа за поворзаните лица со цел нивна поголема исполнетост на слободното време и поголема независност во секојдневното живеење. Поаѓајќи од потребата за оформување дневни центри за старите лица во местото на живеење, развивајме мрежа од дневни центри како социјални сервисни служби за стари лица. Во 2014 година отворивме три дневни центри, а во наредниот брз временски период планираме уште три. Со овој проект имаме за цел да ја подобриме социјализацијата на поворзаните лица преку нивна секојдневна комуникација и дружење.

Министерството за труд и социјална политика е редовен покровител на Републиките пензионерски спортски натпревари. И во иднина секогаш во рамки на можностите ќе поддржуваме реализација на настани и програми кои се однесуваат на пензионерите и нивните интереси.

Почитувани,

Би сакал во оваа прилика да му честитам на претседателот Драги Аргировски за залагањата кои ги прави за сопствените членови и подготвеноста за соработка, сè со цел пензионерите да го добијат најдоброто во дадениот момент. Ви честитам претседателот Аргировски, како Министерство и Сојуз постигуваме заедно многу, а убеден сум дека ќе постигнеме уште повеќе.

Лично посакувам силен и сплотен Сојуз на здруженија на пензионери кој ќе ни биде партнер во носењето на нови бенефити за пензионерите.

2014 - година со активности и постигнувања за почит

Драги Аргировски,
претседател на СЗПМ

Почитувани членови на Собранието на СЗПМ и претседатели на здруженијата на пензионерите, драги гости.

С оглед дека се наоѓаме на прагот на Новата 2015 година, дозволете ми накратко да се осврnam на годината која изминува и во која СЗПМ заедно со своите членки здруженијата на пензионерите во интерес на севкупната пензионерска популација во нашата земја, имаше интензивни активности и постигна резултати за почит.

Како илустрација на оваа констатација ќе наредам само неколку факти:

- СЗПМ и годинава работеше домаќински и ефектно и покрај минималното одвојување на средства од членарината. Сето тоа се постигна благодарение на остварените проекти и донацији, спонзорства и маркетинг. И 2014 година успеавме да работиме позитивно, со остаток од доход, кој што средства наменски ќе се искористат за уредување на новите простории во МРТ на 10 кат во кои на почетокот на идната година треба да се преселиме. Како што е познато, по наш аргументирано барање, Владата на Р.М. донесе Одлука да ни додели на трајно користење без надоместок 161 квадратни метри простор.

- Годината мина во занекот на заложбата на Сојузот и на здруженијата за остварување на што поголеми успеси во сите активности меѓу кои и во хуманитарните акции бидејќи 2014 беше прогласена за Година на солидарноста.

- Во март годинава Собранието на СЗПМ решиси единогласно ја усвои Одлуката за утврдување на единствени критериуми за материјално-финансиско работење на здруженијата и Сојузот. Во врска со оваа значајна одлука, единствено Здружението на пензионерите од Кавадарци покрна иницијатива за заштита на законитоста пред Уставниот суд на Македонија која деновиве судот единогласно ја отфрли како неоснована. Значи дека патот по кој чекори Сојузот е исправен и транспарентен.

- И годинава успешно се одржаше шесте регионални ревии на песна, музика и игри и Републичката ревија при што уште еднаш докажавме дека сме најдобрите чувари на фолклорните традиции значајни за идентитетот на сите што живеат во Р.М. Поради прикажаниот квалитет на ревиите и овој пат Министерството за култура оваа наша културна манифестија ја прогласи за национален интерес на културното богатство на Македонија.

- Во септември со повеќе манифестијации во здруженијата и Сојузот свечено беше одбележан и Денот на пензионерите на Македонија. Во рамките на тоа заврши уште една успешна спортска пензионерска олимпијада 19-тите по ред Републички спортски натпревари и осумтите Регионални. На завршната манифестија добар домаќин беше ЗП Тетово, а севкупен победник по четврти пат еднододруго, беше ЗП Охрид и Дебрца.

- 2014 година мина и во знакот на добро организирани средби на зелено. Во Ораовица кај Радовиш и во Лесново – Пробиштип учествуваа рекордни по над 8.000 пензионери од сите краеви на нашата земја, а масовни средби имаше и во Дојран, кај Пантелей – Кочани, во Пелинце кај Куманово, во Еленец кај Македонска Каменица, во Долница кај Демир Капија, во Рамна Река кај Пехчево, на локалитетот Свети Спас кај Виница и во скопски Сарај, а се одржа и републичка мултиетничка средба на пензионерите во Тетово.

- На меѓународен план повеќе здруженија имаа меѓусебни средби и соработка со Србија, Бугарија, Грција, Албанија и Косово, беше остварена посета на Сојузот на пензионерите на Србија, а делегација на Градскиот сојуз на Скопје беше гостин на Белград. На фестивалот за трета животна доба во Љубљана, Словенија, СЗПМ доби меѓународно Признание за петгодишно учество и несомнен придонес во активностите

на оваа интернационална манифестија. За оваа прво меѓународно признание во 68 годишната историја на Сојузот голем придонес имаше квалиитетниот настап на ансамблите на досегашните учесници од здруженијата на пензионерите од Куманово, Пробиштип, Кочани, Тетово и Прилеп.

- На потребното ниво годинава продолжи соработката со Министерствата: за труд и социјална политика, за финансии, за здравство, за култура, за економија и за транспорт и врски, во насока на подобрување на квалитетот на животот и стандардот на пензионерите. И оваа година успешно се реализираше проектот за бесплатна бањско-климатска рекреација на пензионерите, а се воведе еден викенд во месецот бесплатен превоз во железничкиот сообраќај. Збогатена е соработката со Фондот на ПИОМ и со Фондот за здравство со кој започна и одржување на работилници за здравствена едукација на пензионерите, а е издадена и Брошура за постигањата во сферата на здравственото осигурување. Бесплатно болничко лекување годинава искористиле над 13.000 пензионери чија пензија е пониска од просечната. Намалени се цените на над 3.500 лекови, а како нова значајна активност е проектот „Домашна визита“ со која се вршат превентивни здравствени прегледи во домовите на пензионерите.

- Интензивирана е и соработката со Црвениот крст на Македонија и на Скопје, со Сојузот на синдикатите на Македонија и со голем број градоначалници. Благодарејќи токму на тоа отворени се нови клубови на пензионерите во скопски Центар, Гази Баба и Бутел, во Кочани, Струмица, Куманово, Битола и Гевгелија, а набргу ќе биде отворен и во Центар Жупа. Интензивирани се и подготовките за градба на старски домови и Домови за пензионери. За успешната соработка со локалната самоуправа годинава општински признатија добија Здруженијата на пензионерите од Штип, Гевгелија, Радовиш, Македонска Каменица и Прилеп.

- Дел од богатите активности на Сојузот и на здруженијата секој месец се презентира во бесплатни весници „Пензионер плус“, во прилогот во весникот Нова Македонија „Пензионерски видици“, и во страницата за пензионери во КОХА, како и на нашата Веб страница, обновената ТВ емисија „Трето дово“, на МТВ и новововедена емисија на Македонското радио „Златни години“. За пензионерите активности забележителни приложи и интервјуа објавени се во медиуми од национален и локален карактер. Со сето тоа нашето членство е точно и благовремено информирано.

- Пензионерите во март годинава добија покачување на пензиите за 600 денари

Согласно член 24 став 1 алинеја 3, а во врска со член 11 од Статутот на Сојузот на здруженија на пензионерите на Македонија, Собранието на Сојузот, на седницата одржана на 16 декември 2014, донесе

ПРОГРАМА

за работа на Сојузот на здруженија на пензионерите на Македонија за 2015 година

ВОВЕД:

Програмата на Сојузот на здруженија на пензионерите на Македонија (во натамошниот текст: Сојузот) за 2015 година предвидува активности кои произлегуваат од Статутот и другите акти на Сојузот.

Основните цели на Сојузот утврдени во Статутот секоја година го определуваат вниманието на Сојузот со давање на приоритети во извршување на поставените задачи.

Во 2015 година значајно место ќе се даде на ОГРАНОКОТ како основна организациона единица каде се одвива пензионерското организирање.

Во 2015 година Сојузот ќе се посвети и на ВОЛОНТЕРСТВОТО кое треба да биде поприсутно во пензионерските здруженија како граѓански асоцијации.

Програмските цели и задачи СЗПМ во 2015 година ќе ги остварува преку:

1. Остварување на уставните и законските права на корисниците на пензија

Како една од основните цели на Сојузот на здруженија на пензионерите на Македонија кои се утврдени во Статутот е следење и проучување на остварувањата на уставните и законските права на корисниците на пензија. Се работи за темелјни уставни вредности кои се однесуваат на граѓаните на Република Македонија вклучувајќи ги и корисниците на пензија како што е почитување на личноста, обезбедување на пристојна егзистенција за сите лица кои немаат доволно средства за живот, почитување на човечкото достоинство кое мора да се штити и почитува како и еднаквост на половите со усвојување мерки со кои се обезбедуваат специфични предности во полза на помалку застапениот пол. Занчайно место во 2015 година ќе имаат и принципите на еднаквост и солидарност, со поставување на поединец – пензионерот во средиште на вниманието. Во 2015 година ќе се развијат и активности во насока на враќање на семејните вредности, тема со која Сојузот успешно се претстави на меѓународниот фестивал „Трета доба“ во Љубљана, во 2014 година.

Рок..... во текот на целата година

2. Заштита на правата од пензиското и инвалидското осигурување како и унапредување на правата на идните пензионери

Во својата работа Сојузот постојано ги следи стекнатите права од пензиското и инвалидското осигурување како во однос на редовна исплата на пензите, така се грижи и за нивно редовно зголемување. Овие заплоби и активности ќе продолжат и во 2015 година. Покрај тоа Сојузот преку својот претставник во Управниот одбор на Фондот на ПИОМ ќе се залага за редовна наплата на придонесот за ПИО во случаи кога непосредно е надлежен Фондот така и за уплатата на придонесите после 1 јануари 2008 година која е во надлежност на Управата за јавни приходи. Тоа се прашања кои се многу битни за обезбедување на изворни приходи преку придонесите за исплата на пензите.

Во овој контекст, а значајно за исплата на пензите е и фактот дека со Буџетот на Република Македонија за 2015 година се предвидува реалистичен раст на БДП да изнесува 4%, стапката на инфлација да остане ниска и стабилна и е проектирана на ниво од 2%, а бројот на вработените е предвидено да се зголеми за 2,7%. Тргнувајќи од овие проекции социјалните придонеси како изворни приходи на фондовите за пензиско и здравствено осигурување и на Агенцијата за вработување се планирани во износ од 48.717 милиони денари.

Исто така, преку присуството во работата на Фондот полесно ќе се решаваат и прашањата поврзани со издавања на дел од средствата за посмртна помош и членарина. Во 2015 година има прашања кои во врска со овие две теми ќе бидат покренати и на Управниот одбор на оваа институција.

Во однос на пензионерите кои оставили право на пензија како и идни пензионери на кои одделни години не им се утврдени во стаж (ликвидација на фирмии, претставништва) поради изгубена документација и др. Сојузот ќе ги поддржува активностите на Фондот како „Ден за Вас“ на кои се појаснува како на идните пензионери пропуштените периоди да им се утврдат во пензиски стаж. За решавање на овој проблем од кој зависи висината или остварувањето на правото на пензија, Сојузот во 2015 година ќе го актуелизира и на Управниот одбор како и ќе даде свој придонес преку свои видувања на овие специфични ситуации во весникот „Пензионер плус“. Сојузот ќе се залага и понатамо приоритет во утврдување на податоците за стаж и плата да се даде на осигурениците кои се 2-3 години пред пензија, а не тие податоци да се утврдуваат кога ќе се поднесе барање за пензија, прашање кое ќе биде покренато на Управниот одбор на Фондот.

Рок..... во текот на целата година

3. Усогласување на Статутот и други акти на Сојузот со Законот за пензионерско организирање

Оваа е програмска задача која се пренесува од 2014 година и на истата Сојузот ќе даде приоритет по донесување на Законот за пензионерско организирање.

Доколку изостане или се оддолги донесувањето на споменатиот закон во 2015 година ќе се пристапи кон измени и дополнувања на одделни одредби од Статутот на Сојузот.

Рок..... во текот на годината

4. Волонтерство во сегашни услови на работење на пензионерските здруженија

Проблематиката на волонтерството е регулирана со Законот за волонтерство. Во изминатиот период оваа прашање беше покренато на одржаните состаноци со претседателите на здруженијата и Активите на пензионерки во 2013 година.

Во 2015 година проектот „Пензионерот – волонтер“ ќе биде разработен од сите аспекти (вид на волонтерски активности, кој ќе ги извршува, пензионерот опфатен со волонтерска помош, следење на извршувањето на волонтерските работи, договорите за волонтерство, одговорноста на волонтерот и др) и потоа истиот ќе биде понуден на разгледување пред здруженијата на пензионери. Успешното спроведување на волонтерството зависи и од воведувањето на пензионерската социјална карта.

Рок..... во второто полугодие од годината

5. Продолжување на активностите за пензионерската социјална карта

Во 2015 година ќе продолжи проектот на Пензионерска социјална карта кој е во завршна фаза како „Пилот проект“ во Здружението на пензионери „Горче Петров“ – Скопје. За достигнатото ниво на овој проект беше информиран и Извршниот одбор на Сојузот каде беа презентирани податоците кои се добиваат за секој пензионер во ова здружение кои ќе служат за одвивање скоро на сите активности во едно здружение. По добивање на коначните резултати на овој проект ќе се одвиваат и наредните активности на Сојузот и нејзините членки во врска со овој значаен социјален документ. Пензионерската социјална карта е тесно поврзана со успешното реализација и на проектот за волонтерство.

Рок..... во првото полугодие од годината

6. Поквалитетна здравствена заштита на корисниците на пензија

Прашањето на здравствената заштита е постојано во фокусот на Комисијата за здравство и социјална политика на Извршниот одбор на Сојузот. Во 2014 година како резултат на соработката со Фондот за здравствено осигурување на Македонија беа и одржаните работилници по региони запознавајќи ги пензионерите со правата од здравственото осигурување. Во 2015 година оваа соработка со здравствениот фонд ќе продолжи со актуелни информации за превентива и подолг живот на корисниците. Исто така договорено е со Фондот да се прошири Листата на лекови кои ќе бидат на товар на оваа здравствена институција. Во 2014 година се отворија аптеки во рурални подрачја, а борјот на овие аптеки ќе се зголемува и во 2015 година.

Рок..... во текот на годината

7. ОГРАНОКОТ како организациона единица на ПРВО МЕСТО

Во поранешните програми беше поставувана програмска задача за ограноците во здруженија на пензионери. Но, следејќи ја работата на ограноците заслужува во 2015 година да му се даде поголемо значење на ОГРАНОКОТ затоа што тоа е средина каде непосредно се одвива пензионерското организирање.

Работата на ОГРАНОКОТ ќе биде опсервирана од аспект на нормативна поставеност во здруженијата на пензионери, информираноста и условите под кои работи оваа единка на Здружението на

пензионери.

Во досегашната практика е согледано дека онаму каде се отворени клубови поголема е и активноста на ОГРАНОКОТ. Во 2015 година се планира и избирање најдобри ОГРАНОЦИ од сите здруженија на пензионери членки на Сојузот. Во 2015 година ќе се поддржува отварање на пензионерски клубови за што е потребна поголема соработка со локалната власт.

Рок..... во текот на годината

8. Регионални состаноци на претседателите и Активите на пензионерки

Во изминатите две година како позитивна страна се покажа одржувањето на вакви средби каде ќе се разгледат значајни прашања од работата на Активите на пензионерките. На овие состаноци ќе бидат усогласени одделни прашања кои произлегуваат од активностите на здруженијата на пензионери.

Занчайно место во 2015 година ќе има и натамошниот развој на социјално-хуманитарната димензија по здруженијата на пензионери, волонтерството, условите под кои работат Активите, соработката со центрите за социјална работа, како и учеството на овие пензионерки во развојот на културните активности во здруженијата на пензионери. Во 2014 година се донесе нов Закон за превенција, спречување и заштита од семејно насилиство каде уште во предметот на законот (член 1) е уредено дека покрај институциите се вклучени и здруженијата, нивната меѓусебна соработка, заради превенција и спречување од семејното насилиство како: почитување на основните човекови слободи и права, живот, личен интегритет, недискриминација и родова еднаквост со должно внимание на интересите и потребите на жртвата. Во 2015 година треба со поголем интензитет да се вклучат Активите на пензионерки во соработка со Црвениот крст во субзидање на ова современо зло.

Рок..... во второто полугодие од годината

9. Работа на помалите здруженија на пензионери

Во Сојузот на здруженија на пензионери на Македонија членуваат и здруженија со околу 500 членови – пензионери, факт кој упатува на потребата да се разгледува и третира работењето на овие здруженија. Се оценува дека и овие здруженија треба да развиваат рационални и економични активности во соработка со локалната власт и со здруженијата на пензионери што се во најблиското опкружување. Финансиската одржливост на овие здруженија наметнува и потреба да се расправа и разгледува прашањето за спојување на помалото кон поголемото здружение за да може и на тоа поддрчува да се развиваат активности во интерес на пензионерите. Всушност, подобро е да имате економски појак отколку неактивно здружение на пензионери.

10. Поголема соработка на Здруженијата на пензионери со локалната власт

Во 2015 година ќе се поддржува исклучително важната соработка со локалната самоуправа со потпишување на спогодби за соработка како и анализа на досегашните договорени заеднички проекти како: отварање на пензионерски клубови, заштита на старите лица, помош во организирање на пензионерски средби и друг вид на активности во насока на здрави активен пензионерски живот.

Рок..... во текот на годината

11. Следење и ангажирање за изградба на пензионерски и старски домови и дневни центри за престој на пензионерите

Овој пакет на активности се постојана задача на Сојузот, но изградбата на овие објекти се одвива во тешки економски услови. Но, и покрај тоа сведоци сме на изградба на приватни старски домови, а Сојузот и понатаму ќе се залага за изградба на државни пензионерски односно старски домови каде сместувањето ќе одговара на пензионерскиот стандард.

Во 2015 година ќе се следат и сместувачките услови односно соби за сместување на пензионерите со кои располагаат здруженијата на пензионери – членки на Сојузот како и соработката на Сојузот со Фондот на ПИОМ во врска со фондовските капацитети каде се сместени корисници на пензија.

Рок..... во текот на годината

12. Организирање и следење на Јубилејни 20-те спортски натпревари на пензионерите во Република Македонија

Факт е дека од година на година спортските активности стануваат масовна преоукупација на пензионерите со цел да станат што поуспешни. Преку спортските активности се практикува активно и здраво стареење. Анализирајќи ги спортските натпревари во 2014 година од страна на Комисијата за спорт и Извршниот одбор согледани се задачите кои треба да се преземат за поуспешни спортски игри во 2015 година (предлагачење на поквалитетни судии од страна на здруженијата, соодветни услови за одвивање на спортските натпревари и друго).

Рок..... април–септември 2015 година

13. Организирање на 13-те регионални ревии на песна, музика и игри

Ревите како форма на културно-уметничка и забавна дејност ќе продолжат да се одвиваат со истотempo. За поквалитетни ревии на песна, музика и игри се предлагат соодветни измени и дополнувања на Правилникот за ревии на песна, музика и игри во кој се предлага зголемување од 6 на 8 региони заради зголемениот број на здруженија за учество на ревите, како и скратување на траењето на ревите со цел да се добие на поголем квалитет.

Рок..... април–јуни 2015 година

14. О

Седница на ИО на СЗПМ

Предложените и усвоените документи оценети како квалитетни

На 2. декември 2014 година се одржа уште една седница на Извршниот одбор на СЗПМ. На седницата, на која беше присуствуваа и Бесник Постоца, потпретседател на Собранието на СЗПМ, Доне Николовски претседател на Надзорниот одбор на СЗПМ, Пере Андреевски главен книговодител на СЗПМ и Калина С. Андонова, претседател на Комисијата за информирање и издавачка дејност.

По усвоувањето на записникот од претходната седница беше разглендо финансиското работење на Сојузот во 2014 година. За Извештајот увдно излагање имаше Петар Андреевски главен сметководител на СЗПМ. Од дискусијата на повеќемина беше заклучено дека СЗПМ работел во граница на предвидениот финансиски план за 2014

година, со тоа што во некои активности дури и под предвидените лимити со што е направена заштеда за одредена сума на средства кои ќе бидат пренесени во наредната година и ќе бидат искористени за реновирање и опремување на новите простории кои Владата на РМ му ги додели на Сојузот.

Врз база на финансиските показатели од реализацијата и ребалансот на финансискот план за 2014 година, но и од сите дискутанти беше оценет како јасен, аналитичен и квалитетен, на седницата беше донесен и предлог финансиски план за 2015 година.

Исто така, на седницата беше донесена Предлог Програма за работа на Сојузот за 2015 година, која беше елаборирана од секретарот на ИО на СЗПМ Станка Трајкова. Покрај вообичаените традиционални активности базирани врз правата и целите за кои е и создаден Сојузот беа потенцирани и неколку нови проекти кои се предло-

Калина С. Андонова

Проект за изградба на дом за стари лица во Кочани

По неколкумесечна работа компанијата „Вектор 90“ од Струмица го достави идејниот проект за Дом за стари лица кој е изработен по

нарачка на Здружението на пензионери и Локалната самоуправа на општина Кочани.

– Проектот за Дом за стари лица е со капацитет од 156 лица од кои 55 се двокреветни соби, 12 еднокреветни и 6

ЗП Виница

Нов пензионерски клуб во Истибање

Бо селото Истибање виничко, започна реконструкцијата на старата селска зграда која ќе биде наменета за пензионерски клуб. Одлуката за реконструкцијата ја донесе Советот на општина Виница на една од последните свои седници.

– Реконструкцијата ја вршиме во соработка со Министерството за труд и социјална политика. Ке инвестираме средства во износ од 1 милион и 200 илјади денари. Во клубот ќе можат да

престојуваат 150 пензионери од Истибање и соседните населени места,

– изјави Емил Дончев, градоначалник на општина Виница.

К. Герасимов

Според најавите новиот пензионерски клуб во село Истибање се очекува биде готов за два месеци.

К. Герасимов

Отчетна седница на Собранието на ЗП Тетово

Резултати што охрабруваат и обрзуваат

Во изминатата година, во ЗП Тетово се постигнати видни резултати кои охрабруваат, а истовремено и обрзуваат во натамошното мобилизирање на пензионерите за нови успеси. Сублимирано, нема прашање од програмата по кое не е распратовано или не се ангажирани сили за разрешување. Тетовските пензионери секоја година постигнуваат резултати во презентирањето на изворниот фолклор, се наметнуваат во постигање успехи на спортско поле, а со тоа и одржување на физичката способност како гаранција за долг и здрав живот, организирани се бројни екскурзии во земјата и соседството на кои земаат учество голем број пензионери, обезбедено е летување во хотелски услови на море за минимални надоместици, остварени се посети на разни манифестации што ги организираат други здруженија во земјата, успешно се организирани работилници со Фондот за здравство на РМ со актуелизирање на најважните прашања од интерес на пензионерите, во

сотрудничество со СВР Тетово работилница за заштита на пензионерите од криминалци, организирани се бесплатни проверки на шеќер во крвта и крвен

притисок и друго. Водена е грижа за пензионерите со најниски примања и притоа на над 800 пензионери за 4 години им биле доделени 2,2 милиони денари како еднократна парична помош, а на 43 пензионери со најкревко здравје им се доделени хуманитарни пакети со храна и хигиенски средства. ЗП Тетово беше успешен домаќин на 19-те спортски натпревари на пензионерите од Македонија. Покрената е иницијатива за изградба на дом за стари, а истовремено се прават напори за реновирање на просторите во Пензионерскиот дом. Со органите на локалната самоуправа во шесте општини направени се големи напори за уредување на соработката со спогодби.

Делегатите на отчетната седница на Собранието на ЗП Тетово, што се одржа на 22 ноември, покренла и неколку прашања, како што е територијалната прераспределба на некои од органите, правата на пензионерите што се стекнале со пензија во странство, по соодветни критериуми за распределба на паричната помош и други. Седницата доби и свечен карактер. Претседателот на СПЗМ Драги Аргировски им го врачи признанието на тетовци за успешно презентирање на фолклорот од тетовскиот крај на фестивалот „Трето добра“ во Љубљана. Гости на седницата беа претставници на ЗП Дебар, Гостивар, Сарај, Карпош и Тафтилице.

С. Димоски

тот со предложените забелешки и сугестији.

На седницата се расправаше и беше усвоен ребалансот на финансиски план на приходи и расходи за 2014 година и финансискиот план за 2015 година. Беше усвоена и оперативната програма за наредната година, која произлегува како обврска од Статутот на здружението, за работата на органите, телата и формите за извршување на целите и задачите на Здружението.

– Нашето здружение посебен процес доживува во последните неколку години. А придобивките од работата во оваа година се содржани во целосната реализација на планирани активности. Одлични успехи постигуваме на културен план со нашиот хор, а на спорчки план со постигнатите резултати на регионалните и републиките спорчки натпревари. За сите предвидени активности имаме целосна поддршка од членството и СЗПМ и затоа ќе работиме и понатаму да бележиме успехи. – истакна на крајот претседателот на ИО, Ѓорѓе Андонов.

Васил Пачемски

нагласувајќи дека активностите и резултатите подетално ќе бидат истакнати на отчетната седница на здружението.

Седницата главно протече во избор на новите органи и тела на Здружението. Верификацијата на мандатите на новите членови на Собранието, се пристапи кон избор на претседател на Собранието, на членови на Извршниот и Надзорниот одбор, како и на Комисијата за статут и правни прашања. За претседател на Собранието повторно беше избран Јован Гиновски, а за претседател на Извршниот одбор Трајко Савески. За секретар на ИО беше избрана Мијрана Гушева. Собранието, исто така избра и членови – кандидати за собранијата на СЗПМ и на Градскиот сојуз на ЗП. Седницата на Собранието беше добро организирана и сите пристапи со аплауз ги поздравија новоизбранныите членови честитајќи им на новите функции.

М.Д.

та група „Распеани пензионери“ од Здружението со својот настап ја збогати културно-забавната програма.

ЗП Неготино, исто така, на 3-ти декември организираше посета на хендикапирите лица во установата „Порака“ при што беше прикажан видео запис за активностите што ги спроведуваат, за собирањето на пластичен отпад, приготвувањето зимница, спортувањето, за нивното списание „Лице в лице“ и други активности. И во оваа пригодба членовите на „Распеани пензионери“ настапија со своја програма.

Претседателот на здружението Петар Захарчев на штителиците им подеши скромни подароци, а тие пак пензионерите ги почешија со слатки, пити, колачиња и други „специјалитети“ сами што ги подготвија. Во име на штителиците на пензионерите им се благодари раководителката на установата Гордана Трајковска и изрази надеж дека овие посети ќе продолжат и понатаму.

Илија Емшов

Изборна седница на Собранието на ЗП Карпош

Без промени во раководството

Согласно насоките на СЗПМ за организирање и спроведување на изборните активности во Собранието, Здружението на пензионери Карпош

инициативна седница на новоизбраниот состав на Собранието. Извештај за процесот на спроведувањето на изборните активности во органите поднесе претседателот на Комисијата за спроведување на изборите Трифун Донев, кој заклучи дека изборите во сите органите беа регуларни и без забелешки за изборната постапка. Потоа претседателот на Собранието Јован Гиновски ги информираше членовите на Собранието за некои актуелности од интерес за

пензионерите, а делумно зборуваше и за постигнатите успехи на Здружението и на Сојузот во минатиот период.

навреме изврши подготовка и успешно ги заврши изборите во органите, а на 9-ти декември 2014 година одржа ко-

ЗП Неготино

Активности на повеќе полиња

П Неготино на 27-ми ноември 2014 година одржа седница на Собранието на која присуствуваа и претседателите на органите, а на

истата се разгледуваше периодичната пресметка за деветмесечието 2014 година. Образложение за состојбата даде претседателот на Здружението Петар Захарчев, кој меѓу другото истакна дека оваа пресметка, како и претходните, е позитивна, што е доказ за домашинското работење на структурите во здружението. Потоа се разви дискусија, се поставува прашања, се предлагаат мислења и на крајот истата беше едногласно усвоена со желба и понатаму да се продолжи со успешното работење.

нерите уживаат во убавата околина и учествуваат во прославата на празникот дружејќи се со месното население на новоуредениот плоштад, а пејачка-

и народни песни. Групата „Распеани пензионери“ организираше посета на хендикапирите лица во установата „Порака“ при што беше прикажан видео запис за активностите што ги спроведуваат, за собирањето на пластичен отпад, приготвувањето зимница, спортувањето, за нивното списание „Лице в лице“ и други активности. И во оваа пригодба членовите на „Распеани пензионери“ настапија со своја програма.

Илија Емшов

Вашата пензија
секогаш навреме.

НЛБ Сребрен пакет

НЛБ Сребрен пакет

- VISA Electron дебитна картичка
- ПЕНЗИОНЕР+ Maestro картичка
- Зегин - НЛБ Тутунска банка картичка
- Кредитни картички
- Трајни налози
- Сребрен кредит за пензионери
- Депозити за пензионери

Поволности

- Пензија на **првиот работен ден** во месецот
- Плаќање на рати **без камата** во сите аптеки на Зегин
- **3% попуст во ВЕРО** маркетите за имателите на ПЕНЗИОНЕР+ картичката

NLB Тутунска банка

www.nlbtb.com.mk

Контакт центар: 02/15-600

Фиксна телефонија на ONE

ONE Ви нуди најевтино решение за фиксна линија со кое добивате:

- Најниска месечна претплата од 149 денари
- Бесплатно го задржувате стариот број
- Иста цена за разговори во цела земја
- Без надоместок за приклучок (со 24-месечен договор)
- Најповолни цени за разговор
- Бесплатен фиксен телефон – HWCD399

Повеќе информации во Центарот за грижа за корисници на (02) 181.

www.one.mk

Реагирања со повод

Трибина со чудни намери

Најчеста неодамнешна трибина во Домот на АРМ се расправаше за статусот и актуелните состојби на пензионерите во Македонија. Инициаторите и организаторите на трибината (неколку здруженија не членки на Сојузот на здруженијата на пензионери), навистина поставија интересна тема за разговор и сигурно би имало некаква полза од оваа средба набрзо да не беа демистифицирани намерите на членниците на овие организации. Протагонистите на трибината почнаа со „дрва и камење“ да фрлаат по најмасовната непартика, невладина и мултиетничка организација на пензионерите во Македонија, исказувајќи totally непознавање или намерно заобиколување на фактите.

Сега, задлужно било да се впуштаме во расправа со „дилетанти“ и да им докажуваме што се има направено СЗПМ во областа на заштитата на правата што им припаѓаат на пензионерите од Законот за пензиското и инвалидско осигурување, во областа на здравствената заштита и вкупното подобрувањето на квалитетот на животот и во сите други области опфатени со Програмата за работа. Безбедро тука треба да се акцентира тежиште во социјално-хуманитарните активности, културно-забавните, спортските рекреативните и сите други кои го облагодаруваат и го чинат поразноврсно, поинтересно, поздраво и поактивно старењето на припадниците од третата животна доба. Ако организаторите на трибината сакаат да се информираат за овие и за други ним нејасни работи, во секое време можат да ги користат објавените резултати и активности на ВЕБ страницата на Сојузот или да прочитаат во бесплатното месечно гласило на СЗПМ „Пензионер плус“. Дојколку и тоа не им биде доволно, можат директно да се обратат во Сојузот и се им биде на послужавник дадено.

Вака изнесувајќи невистини, покажуваат злонамерност, неинформираност, незнание и самите се бламираат!

Еве само неколку потврди за искажаните невистини на „собирот“. Тие изразија сомневања дека Сојузот на пензионери успешно менџира со месечниот „додаток“(!?) од 30 денари кој се одвојува од пензите на околу 270.000 граѓани. Зад се коментира и да им се докажува дека, најправ СЗПМ не брои 270.000 пензионери (промашај само за 25.000), дека тие 30 денари членарина ниту ги зема ниту ги распоредува Сојузот, а камоли истиот, како што беше истакнато дека предложил тие пари да се зголемат уште за 10 денари. Но сенс! Треба ли да им се кажува за постоењето на Регистрирана организација за членарина и солидарни средства и да се раскажува што работи таа?! Треба ли да им се нацрта или табеларно да им се прикаже колкви се месечните надоместоци за ангажираните лица и колку рационално се трошат средствата од членарината. Знаат ли тие дека има надзорен орган во секое здружение па и во Сојузот, кој врши надзор над материјалното и финансиското работење и за тоа презема одговорност пред Законот? Знаат ли дека во пензионерските здруженија и во СЗПМ се прави годишна завршна сметка и дека истата се поднесува на увид во УЈП? И уште многу прашања и чудења за настанот и интересот на декларираниот познавач на пензионерската проблематика и протагонисти на трибината, кој ако не знаат што кажуваат, треба да научат!

Голема грижа во расправата беше искажана и за здравствените проблеми. Од „експерт“ по оваа проблематика беше побарано да се ликовида трошокот за здравство и за лекување, односно пензионерите повеќе да не плаќаат партиципација за лекови во висина од 4.200 денари месечно. Оваа сума, рече

тој, се дуплира ако се земат предвид лековите кои не се наоѓаат на листата на Фондот. Чудно, но вистинито! Овие податоци и бројки само дотичниот „експерт“ може да каже од каде му се познати? Вакви инсинуации и невистини искажаја и претседателот на ПОПГМ кој се пожали дека пензионерите се изманипулирани од власта, веројатно мислејќи на неговите верни членови на партијата и побара пензите да бидат во висина од 70 отсто од просечната плата во Македонија! Тој изрази незадоволство и без докази го обвини СЗПМ дека нема слух за овие проблеми и дека пензите се најниски, дури и пониски од Косово.

Без поголема анализа на кажувањата на трибината, се наметнува заклучок дека целта ги оправдува средствата со кои се послужија организаторите. Но, се прашуваме за инволвираноста на личните интереси на членниците на овие „здруженија“? Секако искажаните невистини, злонамерно или од незнание, не можат да влијаат врз работата и успехите на СЗПМ и да го намалат рејтингот на Сојузот кој оваа година се искочи на највисоко рамниншт во досегашното постоење! Веруваме дека трибината ќе беше пополезна и ќе имаше поголем оддек доколку организаторите побараат поголем помош од декларираниите „мудреци“ на „интелектуаната“ бранша пензионери, како и од неколкуте поддржувачи и поборници на ПОПГМ, а можеби најголема корист ќе има да се посоветува со деца од Детскиот парламент на Македонија, кој има свој претставник (небаре утре ќе се пензионираат), како и другите, кои раководе или седеа во првите редови на присутните. Веруваме дека овие „совети“ ќе ги имаат предвид во иднина!

Па, ајде сега господи трибинаши да одиме на некоја пореална, поопстојна и поасална трибина!

Редакцијата на
„Пензионер Плус“

Трибина злоупотребена во политички цели

На 2 декември 2014 година, во просториите на Домот на АРМ – Скопје, во присуство на околу 150 лица, се одржа трибина на тема: „Статусот и актуелните состојби на пензионерите во Македонија“. Како организатори се појавила здруженијата: на пензионери од Македонија и иселенци (ЗПМИ), на обединети пензионери (ЗОП), на пензионери интелектуалци од Скопје (ЗИПС) и Детскиот парламент на Македонија (ДПМ). Имајќи ја предвид темата, веднаш паѓа в очи дека во конкретниот случај Детскиот парламент на Македонија како соорганизатор е апсолутно изманипулиран. Сепак, организаторите беа удостоени со присуството на претставниците од СЗПМ на чело со потпретседателот на Собранието Бесник Потецта.

После воведното излагање на м-р Грозда Данова, претседател на ЗИПС, а истовремено и член на ИО на Политичката партија на обединети пензионери и граѓани на Македонија (ПОПГМ) и долгогодишен претседател на Детскиот парламент на Македонија (ДПМ), свои излагања имаа м-р Југослав Миновски, Лилјана Тодоровска и Ванчо Пешевски, а меѓу првите дискутантини настапил актуелниот претседател на политичката партија (ПОПГМ) Илија Николовски, кој почна да кажува невистини и да ги обманува присутните. Пропагандата за реактивирање на ПОПГМ најдобро може да се насети и од написот во весникот „Слободен печат“ од 3.12.2014 година. Во еден дел од овој напис, меѓу другото, е наведено дека „пензионерите мора да имаат партија која ќе ги застапува нивните интереси во Парламентот.

Од 300.000 пензионери во државата, оваа категорија, беше речено, може да добие десетици пратеници, а во моментот нема ниту еден“. За жал, трибината беше искористена за пласирање одредени сомнји, лаги и клевети уплатени на адреса на Сојузот на здруженијата на пензионери на Македонија.

Изразената скепса во однос на успешното менажирање од страна на СЗПМ со средствата добиени од членарината, паушалното тврдење дека овие средства се трошат нетранспарентно и изречените лаги дека раководството на СЗПМ купило ново возило и дека најавио зголемување на членарината од 30 на 40 денари месечно, претставуваат тешка навреда за угледот на СЗПМ и за сите здруженија на пензионери во државата, како и на нивните органи и тела.

Надворешен е фактот дека СЗПМ, со над 245.000 членови организирани во 54 здруженија, претставува респектабилен фактор во нашето општество. СЗПМ како најголема и најактивна невладина, неполитичка и мултиетничка асоцијација ужива голем углед и е афирмирана организација во земјата, во опкружувањето, но и пошироко.

Иако во последните 3–4 години, благодарејќи на интензивната активност на СЗПМ и правилните политики на Владата на Република Македонија, е направен голем напредок во подобрувањето на животниот стандард на пензионерите (преку перманентното зголемување на пензите и во услови на економска криза, нивната редовна исплата во почетокот на месецот, бесплатно користење на бањско-климатска рекреација

ја, бесплатен автобуски превоз четири

дена во неделата, бесплатен железнички превоз еднаш месечно, бесплатно болничко лекување за пензионери со помала просечна пензија, 50% попуст за сите културни манифестиации, изградба на домови за стари лица, отворање нови клубови за пензионерите и сл) на јавната трибина беше изнесена голема невистина дека наводно пензите во Македонија биле најниски во однос на пензите што се примаат во соседните држави (Србија, Бугарија, Албанија, Босна и Херцеговина и Косово), иако ситуацијата е сосема обратна.

Земајќи учество во дискусијата на оваа трибина потпретседателот на Собранието на СЗПМ Бесник Потецта ги поздрави сите присутни во име на СЗПМ, а истовремени го извини претседателот на СЗПМ Драги Аргировски кој не можеше да присуствува од објективни причини, бидејќи истиот ден се одржуваше седница на Извршниот одбор. Бесник во својата дискусија, најенергично ги осуди сите невистини и небулози што беа уплатени на адреса на СЗПМ. Воедно даде и соодветно појаснување во однос на користењето на средствата од Солидарниот фонд.

Целиот тек од работата на оваа трибина најуспешно и најислуковито е реализиран со написот во весникот „Вечер“ од 3.12. 2014 година под наслов: „Пензионерите бараат преку леб погача“. Текстот за оваа трибина би го завршил со констатацијата дека организаторите на истата дозволија трибината да се злоупотреби во политички цели.

Димитар Илиевски,
дипломиран правник во пензија

ОД РАБОТАТА НА ФОНДОТ НА ПИОМ

Рамномерно и полнење и празнење на касата

Најчеста неодамнешна трибина во придонесите во износ од 33.347,71 милион денари, од кои 4.800 милиони денари ќе се пренесат во приватните пензиски фондови за вработените кои се членови во задолжително капитално финансирано пензиско осигурување. Во рамките на овие приходи од придонесот од плата се планираат средства во износ од 32.136,3 милиони денари. Како основа за планирање на овие приходи се земаат планираните средства во Буџетот на Фондот на ПИОМ за 2014 год. од 28.880 милиони денари и зголемување на платите на вработените, како и порастот на вработеноста (вкупно за 5,7%), во 2015 год. и планираниот прилив на средства од придонеси од плата по договор за дело, авторски хонорари и други приходи предвидени со закон.

И во идната година, Буџетот на Фондот на ПИОМ ќе биде помогнат од Буџетот на Републиката со средства во износ од 23.442,27 милиони денари, од кои 3.150 милиони денари за покривање на пополните пензии, воени и минимални земјоделски пензии, потоа 15.384,27 милиони денари за покривање на дефинитивните пензии на Фондот за приоритетните цели и задачи што треба да се остварат во 2015 год. и очекуваните нови фондовски обврски во идната година што произлегуваат од спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување, согласно законската регулатива, програмата на Владата, како и утврдените цели на Фондот во Стратегиското план за периодот од 2015 до 2017 год., и насоките на УО на Фондот за приоритетните цели и задачи што треба да се остварат во 2015 година. Исто така, во 2015 год., Фондот на ПИОМ ќе ги преземе сите неопходни активности за реализација на приоритетните цели и други задачи кои произлегуваат од Законот за пензиското и инвалидското осигурување, Статутот и другите акти на Фондот, но и обврските од Законот за капитално финансирано пензиско осигурување. Оттука, важно е да се каже дека и во 2015 год., продолжува примената на стапката на придонес за пензиско и инвалидско осигурување од 18 проценти, со тоа што се очекува пораст на брутото платите за 3 процента, но и пораст на бројот на вработените за 2,7 процента на ниво на Републиката.

Што се однесува пак, во делот на расходите, се продолжува и во идната година со законското усогласување на пензите за 5 проценти планирани за зголемување на пензите во септември идната година, но и реално потребниот прилив на нови корисници на пензија за 1,81 %. Од погорното како планирање, но и врз основа на остварените приходи и расходи на Фондот за периодот во првите шест месеци и оценките до крајот на 2014 год., како и наведените проектирани претпоставки, Буџетот на Фондот на ПИОМ за 2015 год. ќе биде со избалансиран приход и расход во износ од 57.914,73 милиони денари. Значајно е да се истакне и во оваа прилика дека функциите на Фондот во 2015 год. ќе се реализираат во рамките на вкупно планирани расходи во износ од 58.005,75 милиони денари, кои ќе се финансираат од оценетите приходи во износ од 58.005,75 милиони денари. Но, сепак, и овој пак со проекциите на приходите и расходите на Фондот, дефицитот во 2015 год. е планиран да изнесува 17.060,01 милиони денари.

Но, вкупните приходи на Фондот се планираат да изнесуваат 57.914,73 милиони денари, во кој износ најголемо учество имаат извornите приходи кои се западни со 57,6 процента и средствата од Буџетот на Републиката со учество од 40,5 процента. Треба да се напомене дека поради намалување на стапката на придонесот се намалува и учеството на извornите приходи во вкупните приходи на Фондот на ПИОМ, и тоа од 68,0 процента во 2008 год. кога стапката на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување беше 21,2 процента на 54,2 процента во 2013 год. кога стапката изнесува 18 процента.

Овој пак, приходите се планираат да се остварат од следните извори, и тоа

Компјутерска обработка:
СЗПМ

Печати:
Графички центар Скопје

Ракописите и фотографиите не се враќаат.
Според Законот, за весникот се плаќа данок според посебна намалена даночна стапка.

ПЕНЗИОНЕР *плус*

Весник за сегашните и за идните пензионери

Издавач:

СЗПМ

Година VII – број 77
декември 2014 год.

БЕСПЛАТЕН МЕСЕЧЕН ВЕСНИК

Издавачки совет:
Драги Аргировски (претседател)
Бесник Потецта
Методија Тошевски
Станка Трајкова
Гио Бојчевски
Љубомир Ѓорѓиев
Павле Спасов
Софija Симовска
Милан Димитровски
E-mail: argirovski@szpm.org.mk

Редакциски одбор:
Методија Тошевски
Главен и одговорен уредник;
Калина Сливовска - Андонова
заменик главен
и одговорен уредник;
Членови:
Мендо Димовски, уредник;
Цветанка Или

Разговор со претседателот на велешкото здружение на пензионери Љубомир Ѓорѓиев

57 години - толерантност и разбирање

Година, Здружението на пензионери – Велес одбележа 57 години од формирањето. По тој повод разговараме со претседателот на велешката организација Љубомир Ѓорѓиев.

Претседателе Ѓорѓиев, што е карактеристично за хронологијата на развојот на оваа невладина, непартишка организација која ја опфаќа најстарателата популација - пензионерите?

Во 1946, е формирана организација на пензионери, денес Сојуз на здруженијата на пензионери на Македонија... Во 1957 година велешката пензионерска организација, имаше мал број пензионери. Денес таа бројка изнесува 8398 и околу 250 сопружници, кои не се пензионери, а се членови на здружението. Организирани во 14 урбани месни заедници, во општините: Велес, Градско и Чашка, со Статут, правилници, деловници, програми за дејствување, оперативни програми, финансиски планови, со потребни нормативни акти, и избрани тела, предвидени со Статут и Закон.

Какви предизвици носело и носи времето во кое работи и опстојува здружението?

Во почетокот, поради немање сопствени пристории, пензионерите се собираа во: училишта, во маалата, честопати – под ведро небо, или во семејни домови. Со зајакнувањето, СЗПМ во 60-те години на минатиот век, иницираше активности за создавање пристории услови кои веднаш почнаа да се реализираат. Меѓу првите, нашето здружение пристапи кон решавање на оваа прашање. Така, во 1961 година изграден е Дом со 24 стана што ги користат пензионери. Домот располага со сала за играње шах, табла, домино, карти, гледање ТВ, читање весници, совладување на компјутерски вештини, следење предавања... Тука, пензионерите се подготвуваат за спортски и културно-умет-

нички манифестиации. Условите значително се подобрени во новоизградениот Пензионерски дом. Здружението во соработка со СЗПМ и градоначалниците од општините: Велес, Градско и Чашка, во од, ги решава отворените пензионерски прашања.

Вашата работа е транспарентна. Што значи тоа?

Информирањето во ЗП Велес е во подем. Преку весниците „Пензионер плус“, „Пензионерски видици“, специјалните ТВ емисии, WEB страницата на СЗПМ, преку се уште актуелната Огласна табла и нашата WEB страница, локалните медиуми со кои имаме соработка, пензионерите редовно се информираат за планираните и остварените активности.

Здружението активноста ја насочува кон подобрување на здравјето на пензионерите. Во својата работа Здружението и натаму посветува внимание за уапредување и омасовување на спортските и културно-уметничките самодедности изразени преку редовно учество на општинските, регионалните и републичките спортски натпревари, фолклорни ревии, посети на културно-уметнички приредби, предавања, театар, оперски, балетски и филмски претстави, ликовни и друг вид изложби, разни промоции, литературно – поетски манифестиации, концерти, организирање едночневни и дводневни екскурзии, посети на историски и рекреативни места во Републиката и во странство. Специфичните, обележја на пензионерската популација во однос на другите општествени области, придонеса СЗПМ, со здруженијата на старосни и семејни пензии, минатата година да подготват и до Владата на РМ да достават Предлог – Закон за пензионерско организирање во Македонија, кој што треба да обезбеди пофлексибилни услови за функционирање на здруженијата на пензионери, според кој, една општина може да има само едно здружение на старосни и семејни, и едно здружение на инвалидски пензионери.

Велешките пензионери земаат учество на повеќе манифестиации и се враќаат со медали и благодарници години наред. Кажете ни нешто за тоа.

Велешките пензионери успешно учествуваат на сите општински, регионални и републички пензионерски спортски игри и освојуваат добри резултати. Во 2001, 2005 и во 2007 година бевме домакини на 6-те, 10-те и 12-те Републи-

чки пензионерски спортски натпревари кои се одржаа крај велешкото езеро „Младост“. Участвуваат на регионални и на републичките ревии на песни, музика и игри. Во 2004, 2007 и во 2013 година бевме домаќини на втората, четвртата и единасеттата регионална ревија, а во 2012, 2013 и во 2014 година, во организација на Општината Велес, нашата пејачка група, учествуваше на 8-от, 9-от и на 10-от Интернационален фолклорен фестивал.

Колку Здружението посветува внимание на здравјето на своите членови?

Секоја година, ЗП Велес, добар дел финансиски средства одделува за партнеријата за одмор, лекување и превозни трошоци за многубројни еднодневни и дводневни екскурзии, за кои дел партницираат и самите пензионери. По примерот на Скопје, Прилеп, Битола и некои други градови, Општината, за велешките пензионери обезбеди еднаш неделно – бесплатен автобуски превоз низ градот, за кој голем интерес пројавува неколку велешки населени места. Меѓу приоритетите на нашето здружение се: хуманите активности, учеството во разни доброволни акции, едукации, предавања, посета на болни и грижи за стари лица... Минатата година на над 60 стари и изнемоштени лица им доделивме еднократна помош, а ке настојуваме да обезбедиме потребни средства за таа намена и во наредните години. Настојуваме да се подобри квалитетот на живот на пензионерите правејќи напори во помалите населени места да има лекари, аптеки, да се скуси долгата административна процедура која трае многу подолго отколку што болниот претстојува во докторската ординација. Во таа насока ни помагаат и општините: Велес, Градско и Чашка, Општинскиот Црвен крст и уште неколку институции со кои потпишавме Меморандум за соработка.

Што ќе кажете за најпопуларната и најспектакуларната манифестија на пензионерите од Велес?

Вклучени сме во организирање на традиционалната, хуманитарна манифестија „Благата на Баба“, која успешно егзистира, најзапослен 19 години, а собраниите средства ги доделуваат за лекување на деца и враски, но и за набавка на медицински апарати.

Разговорот го водеше Божана Кулакова

Таа и нејзината соба

На почетокот од нејзиниот живот се беше розово, детството и беше скреќено, исполнето со радост, љубов и внимание... Младоста и помина во учење бидејќи секогаш сакаше да учи, но и во дружење со другарите и приятелите. Како студентка се заљуби и многу млада се омажи. Потоа дождеа децата, нејзините четири цвета како што имаше обичај да ги нарекува. Му се радуваше на секој ден, на секоја година, во кои тие растеа, учеа... Потоа и ги одоми, и тие станаа родители. Иако веќе беа во средни години љубовта помеѓу неа и мајкот се уште беше во видни хармонии. Но како што обично се случува и според онаа многу арно не е на арно, по толку убаво поминати години и мигови, и на нивната врата чукна не-скрека. Нејзиниот сакан за секогаш ја напушти оставајќи ја сама, со спомениите. Децата беа тука, но секое од нив си имаше свој живот, свое семејство, свои грижи и проблеми. И покрај нив, и покрај што често и доаѓаа на гости, се чувствуваат многу осамена. Се шеташе низ куката која сега беше преполема за еден човек. Ја плашише самотијата и празнината...

Најубаво се чувствуваше во нејзината соба, во која уште во изутрија ја будеа сончевите зраци. Беше ја средила по нејзин вкус. Тука беа сите мали нешта што многу и значеа, што предизвикува убави спомени. Една слика, пејзаж, ја враќаше во младоста, во време кога за неа не постоеше ништо невоз-

можно. Ах, таа младост! Има ли некој кој не сака пак да и се врати? До неа мала слика на која се насликаны цветови, слика која ја потсетува на едно убаво и ненадејно пријателство. Во животот се случуваат многу непредвидливи случајни настани. Кога тие ќе ви донесат љубов, мир и искрен пријателство, животот ви се разубавува, добива смисол и содржина. Добро е да знаеш дека можеш да се потпреш на некој кој ќе ти подаде рака и ќе ти помогне да се кренеш секогаш кога ќе паднеш или кога ќе ти се стори дека животот станува беспаке... За нејзина голема скрека, животот и подари една таква пријателка. Честопати седејќи во својата соба, ги превртуваате страниците од својот живот кој некогаш и се чинеше предолг, а понекогаш прекраток! Во нејзината соба често и доаѓаа и внуците и тука со нив си муајбација за сè и сешто. Секогаш се трудеше да биде оптимист и кога и се чинеше дека скреката сака да избега од неа. Секогаш се обидуваше да ја врати, да ја задржи за себе и за своите деца.

Во малата топла, пријатна соба и беше убав и кога беше сама со себе, чувствуваше во неа некој спокојство, се чувствуваше своја... Најчесто беше во неа во овие денови на зајдот од нејзиниот живот.

Често пати се прашуваше уште колку ли време ќе уживи во ова спокојство, толпина... Убаво и е во оваа соба и преку ден кога е исполнета со светлина, и ноке кога сини сенки и шараше месечината по белите сидови...

Вукица Петрушева

Здружени за нови активности

Пред 22 години, на почетокот од далечната 1993 година, неколку пензионерки ентузијасти од тоајшата општина „Чаир“, го формираа Активот на пензионерки „Зора“. Година по година, „Зора“ заземаше сè по истакнато место меѓу активите, место вредно за почит, но и за восхит. Растеа активностите и покрај многуте премрежини, кои пензионерките успеваа да ги пре-бродат. Беа секогаш и секаде. Ги негуваа фолклорните традиции, учествуваа на регионалните и републичките спортски натпревари. Со свој пример ја изразуваа грижата за старите изнемоштени и болни лица. Ниедна општинска манифестија не помина без пензионерките од „Зора“. Учествуваа на повеќе хуманитарни акции, а посебно на велигденските и новогодишните празнувања. Поминаа многу убави моменти на екскурзите низ Македонија, но и надвор од

неа. Соработуваа со многу невладина организации, активи и здруженија, како и со локалната самоуправа. Се дружеа сè до денес, со хуманост и песна. За жал „Зора“ веќе нема да зазори. Таа ќе остане во сеќавањата. Активот „Зора“ веќе не постои, згасна. Останаа само спомениите за поминатите убави моменти и сеќавањата за денот „вторник“ кој беше нивниот празник! Најдолгиот период од постоењето на активот, го предводеше неуморната Надежда Давчева. Раскажувајќи ни, се чинеше како се она што се случувало во минатото, да било вчера. Сеќавањата кај Надежда навираа.

– Почнавме некако срамежливо, и сето она што се случуваше личеше на сон кој го сонувавме. Израснавме во еден сериозен актив. И еве денес, после толку години, најпрво како член, а во последните 18 години, како претседа-

тел на Активот на пензионерки „Зора“, одлучив да се повлечам од функцијата претседател. Мојата одлука, дека се повлекувам само од функцијата, а не и од членството, во најмалка рака ги збуни членовите на Активот. Одлуката ја донесов од повеќе причини. Од една страна, поради моето нарушување здравјето, а во исто време и од некој семејни причини. Но, од друга страна, со формирањето на Здружението на пензионери „Бутел“, се формираше и Актив на пензионерки при Здружението. Едноставно сме свативме дека два активи на пензионерки паралелно неможат да функционираат. Затоа што, полека почнаа да се здружуват со Активот на пензионерки при ЗП Бутел. Каде и да се, јас сум со нив, – ни рече Надежда Давчева.

Васил Пачемски

Интервју со Данче Даскалова претседател на ИО на ЗП Струмица

Би било добро да ги има повеќе

● Вие сте една од првите претседателки на здружение на пензионери која повеќе години, но и денес бележите успехи и резултати во раководењето. Кајете ни нешто за вашата активност во ЗП Струмица.

Да се биде претседател на здружение на пензионери кое брои над 10 илјади членови не е воопшто лесно. Кога човек е мотивиран и има желба да работи не постојат никакви препреки. Успесите на ЗП Струмица се доказ дека и жените претседателки можат да бидат успешни раководители. Но, да почнеме по ред.

ЗП Струмица е активно на сите полиња. Во здружението постојат 26 органацији и 17 клубови на пензионери, има клубови во градот, но имаме клубови и во руралните средини. Ова е резултат и на одличната соработка со сите градоначалници во изминатите години. Во Струмица имаме реновиран пензионерски дом со десет станови и одлични услови за живот, а работите на тоа да ги има и повеќе.

Даваме помош за лекување, а партиципираме и за екскурзии. Изведени се повеќе групни екскурзии, а еднаш во Охрид имавме и екскурзија со спиење за 150 пензионери. Активни сме на фолклорните ревии и на спортските натпревари каде постигнуваме убави резултати.

Активот на пензионерки е мошне активен на сите манифестиции и хуманитарни акции. Интересен е податокот дека во ЗП Струмица 60 отсто од целокупното членство се жени. Голем број пензионери има и во сите раководни структури. Во Собранието на ЗП Струмица има 12 жени, во ИО 4, а жени има и во раководствата на органите.

Нашите резултати се должат и на одличната соработка со Сојузот на здружението на пензионери на Македонија, како и со други здруженија во Републиката. Присуствујме на сите пикници и масовни собири на пензионерите и тоа во голем број.

Во Здружението голема важност му даваме на информирањето на членовите. Покрај што го добиваат весникот „Пензионер плус“ и „Нова Македонија“, нашите членови го добиваат бесплатен и Струмичкиот весник во кој Здружението партницира, но исто така соработуваме и со локалната телевизија. Имаме и своја веб-страница, а ке не има и на веб-страницата на СЗПМ како негова членка. Во клубовите често пати се одржуваат и разни предавања и трибини на кои членството се информира за теми од разни области поврзани со оваа популација. Добро е, но се разбира дека секогаш може да биде и подобро.

● Тоа се многу активности. Како го постигнувате сето тоа, ако се знае дека вие како припадничка на понежниот пол, како сопруга и мајка имате и други обврски?

Целиот работен век сум била многу ангажирана и тоа на важни и одговорни работни места. По пензионирањето пред 11 години продолжив да живеам и работам како и дотогаш. Се разбира покрај моите гени и мо

www.fzo.org.mk

Нови услуги на истурените шалтери на ФЗОМ - заверка на ортопедски помагала

Фондот за здравствено осигурување на Македонија ги известува сите осигуреници дека од 20 ноември 2014 година, заверка на потврди за ортопедски помагала кои досега се вршеа во подрачната служба во центар, се вршат и на истурените шалтери на ФЗОМ во поликлиниките во ГОРЧЕ ПЕТРОВ, Ченто, Драчево, Чайр, Шуто Оризари и истурениот шалтер во општина Илинден. Работно време на истурените шалтери е секој работен ден од 7:30 до 15:30.

Правото на осигуреникот за заверка на одредено ортопедско помагало, според критериуми дефинирани во Правилникот за ортопедски помагала, отсека го добиваат и на истурените шалтери за сите ортопедски помагала, освен за оние за кои треба да имаат мислење од лекарските комисии.

Ортопедски помагала за кои е потребно мислење од лекарската комисија се инвалидски колички, протези, одредени ортози, колостоми, илеостом, уростоми, поправки на помагалата, заверка пред истек на рок на ново помагало и пелени за прв пат во тек една година. За сите останати ортопедски помагала, заверката се врши и на истурените шалтери. ФЗОМ спроведе и обуки на вработените за да може да ги овозможат новите услуги.

Со новите услуги на истурените шалтери, Фондот овозможува за осигурениците, од една страна да се растовари метежот во скопската подрачна служба, а од друга страна да се скрати непотребното гуѓење на време на **фирми и на жители** кои патуваат од наведените локации до центарот на градот, за да ги остварат правата областа на здравственото осигурување.

Право на итна и неопходна здравствена заштита на осигурените лица во странство

Фондот за здравствено осигурување на Македонија ги известува сите осигурени лица дека за време на новогодишните и божиќните празници можат да го остварат своето право на итна и неопходна здравствена заштита надвор од територијата на Република Македонија, и тоа во следните земји: Германија, Австрија, Турција, Хрватска, Словенија, Србија, Црна Гора, Бугарија, Босна и Херцеговина, Чешка, Холандија, Луксембург, Белгија, Франција и Италија.

Под итна и неопходни здравствена заштита се подразбира користење на здравствени услуги чиешто пружање не може да се одложи до планираното враќање во Република Македонија.

За таа цел, пред патувањето во странство, осигурените лица треба да се обратат во подрачната служба на ФЗОМ, каде што е поднесена пријавата за задолжително здравствено

осигурување и да пополнат барање (ПП1) за издавања на двојазичен образец за една од наведените земји.

Кон барањето се приложува следната документација:

- Потврда за здравствената состојба, издадена од избраниот лекар (општ и гинеколог за жени); и
- Наод, оценка и мислење на лекарската комисија на ФЗОМ.

Двојазичниот образец на осигурените лица на ФЗОМ им служи како привремена здравствена легитимација во земјата каде што патуваат и на основа на истиот, осигурените лица на ФЗОМ се изедначени, во однос на правата и обврските, со осигурените лица на државата во која престојуваат.

Тоа значи дека на основа на двојазичниот образец осигурените лица на ФЗОМ ќе можат да користат итни и неопходни здравствени услуги и за истите ќе треба да платат само лично учество (партиципација), учество за болнички ден, во зависност од законските прописи на земјата во која се престојува.

Обезбедување на континуитет во задолжително здравствено осигурување за идните пензионери

Со најновите измени во подзаконските акти на Фондот се овозможи олеснување за идните пензионери кои имаат започнато постапка за остварување на право на пензија да можат да ги користат правата од здравственото осигурување уште 60 дена по престанокот на работниот однос.

Досега во праксата овие осигуреници од денот на поднесувањето на барањето за остварување на право на пензија до денот на добивање на решението со кое им се утврдува право на пензија имаа дисконтинуитет во користењето на здравственото осигурување, поради подлоготржната постапка која се води во Фондот за пензиско и инвалидско осигурување.

Во тој период осигурениците кои имаат потреба од лекување се осигуруваат под друг основ на здравствено осигурување како член на семејство преку брачниот другар или пристапуваат во доброволно осигурување.

Постапката за остварување на право на пензија имаа дисконтинуитет во користењето на здравственото осигурување, во Фондот поднесува барање за повраток на средства за платен придонес за месеците за кои истиот е платен од страна на осигуреникот како и од Фондот за пензиско и инвалидско осигурување.

Со овие измени се овозможува на идниот пензионер уште 60 дена да има континуирано здравствено осигурување иако сеуште нема добиено решение за остварување на право на пензија.

Ова олеснување е усвоено од страна на Управниот одбор на ФЗОМ, а по добивање на согласност од министерот за здравство ќе се објави во Службен весник на РМ.

www.fzo.org.mk

ТУРИСТИЧКА АГЕНЦИЈА И ПРЕВОЗ НА ПАТНИЦИ

НАК BUS

ПОНУДА ЗА ПЕНЗИОНЕРИ

**ВРШИМЕ ПРЕВОЗ НА ОРГАНИЗИРАНИ
ИЗЛЕТИ И ЕКСКУРЗИИ
ВО ЗЕМЈАТА И ВО СТРАНСТВО**

**Во договор со Агенцијата можни се и збирни тури
од неколку здруженија на пензионери**

**АГЕНЦИЈАТА НАК BUS ВРШИ И ТРАНСПОРТ НА ПАТНИЦИ
ДО ПОВЕЌЕ ДЕСТИНАЦИИ ВО ЗЕМЈАТА И ВО СТРАНСТВО**

контакт телефон: 044 331 587; 070 244 019

ЗП Бутел

Одбележана една година од формирањето

Откога се консолидира Здружението на пензионери „Нов живот“ Бутел се преименува и се регистрира како ЗП Бутел и веќе година дена дејствува под истото име како и општината на која територијално и припаѓа. Ова здружение на 13 декември 2014 година во ресторант „Александар“ во населбата Радишани ја одбележа годишнината од основањето и дејствувањето. Со пригоден говор, поздравувајќи ги гостите и присутните, меѓу кои беа претседателот на СЗП Драги Аргировски, градоначалникот на Општината Бутел Петре Латиновски и повеќе претседатели и претставници од скопските здруженија на пензионери, свеченоста ја отвори претседателот на здружението **Љупчо Димовски**, кој на кратко ги истакна постигнатите резултати во повеќе области од животот и работата. Посебно тој ги нагласи успехите во обезбедувањето

простор за работа во огранците, како и пријата во создавањето услови и практикувањето активности од социјално-хуманитарен, културно-забавен и спортско-рекреативен карактер.

Денот на здружението на славениците им го честиташе градоначалникот на општина Бутел, **Петре Латиновски**, кој го изрази задоволството што во оваа млада општина има здружение на пензионери со истото име и вети дека, како и досега и понатаму,

максимално ќе им помага на припадниците од третата доба се со цел тие да имаат поквалитетен живот и пензионерските денови да си ги поминуваат порелаксирано и посрекно. Во тој однос го спомна и отворањето на пензионерски клуб во населбата Радишани кое најскоро треба да случи.

На свеченоста се обрати и претседателот на СЗПМ **Драги Аргировски** и честитјак им го празникот на пензионерите тој посебно ја истакна соработката на Здружението со локалната самоуправа и поддршката и помошта на градоначалникот која навистина е за пример за повеќе општини од градот. Затоа ова здружение за една година постигна забележителни резултати во повеќе области на дејствувањето.

Бо пријатен амбиент и со добра музика околу 300 пензионери и присутни гости со песна и оро го прославија Денот на здружението со желба наредната година да им биде побогата со активности и успесите постигнати во овој период, пред бројните гости и членови, зборуваше претседателот на ИО Здружението **Горче Андонов**.

– Нашето Здружение, претставува непосреден заштитник на правата на пензионерите. Тоа е темел во градењето на помирен, побогат и посодржан живот на сите полиња, а посебно во областа на здравството, културата, спорот, рекреацијата и информира-

М. Димовски

њето. Во развојниот пат што го помина Здружението, пензионерите се чувствуваат како активни чинители обединети во едно семејство кое денес има 11500 членови и ги покрива општините Гази Баба, Петровец и Арачиново, со 11 огранци и 10 клубови, – истакна Андонов.

Тој ги потсети присутните на почетоците во развојот на оваа Здружение, по-

себо на времето кога е одржано Основачкото собрание на 12 декември 1972 година.

Сето ова е достојно за почит, кое обврзува и понатаму да се унапредува активноста и дејноста на Здружението интерес на пензионерите. Одбележувањето продолжи со песна, оро и заедничко дружење, со весело и пријателско расположение.

В. Пачемски

ЗП Кочани

Едукативни предавања и прегледи

Во текот на месец ноември 2014 година Комисијата за здравство и стандард при ЗП Кочани реализираше едукативни предавања за пензионерите на темите. „Влијанието

на исхраната и физичката активност врз здравјето на луѓето“ и „Како подолго да ја сочуваме функцијата на нашиот мозок“. Предавач беа д-р Мирко Анакиевски и д-р. Мишо Иванов, кои ги посетија клубовите на пензионери во Управната зграда на ЗП Кочани, и во Клубовите на пензионери во Тикешински лозја, Колор и населбата Оризари. Според изјавата на претседателот на ЗП Кочани **Горѓи Серафимов** предавањата биле масовно посетени од страна на пензионерите кои

по предавањето редовно поставувале прашања поврзани со овие две актуелни теми.

И Активот на пензионерки започна со спроведувањето на активноста во делот на хуманитарната дејност. Имено се прават посети, медицински прегледи, разговори и давање совети и скромни подароци на осамени лица пензионери и болни на кои тоа им е повеќе од потребно. На 27 ноември вакви посети се направени на лица во селските населби од општината, а на 30 ноември посета беше направена на лица болни и осамени во градот. Групата која ја реализираше оваа активност ја предводеше д-р. Павлина Тодосова, а беа посетени вкупно 17 пензионери.

К. Герасимов

врвно писателско мајсторство. – рече покрај другото чичко Славе.

Денот на дрвото 3-декември демирхисарските пензионери пригодно го одбележајќи украсни дрвца во паркот околу Домот на пензионерите, простор кој се планира да се уреди во едно убаво катче со патеки и клупи каде пензионерите ќе ги поминуваат пензионерските денови.

Во рамките на соработката што ЗП Демир Хисар ја има со ЗП Охрид и Дебрца, претседателот на демирхисарското здружение Пере Петрески заедно со претседателот на Надзорниот одбор Кирило Блажевски беа во посета на охридските колеги каде и како гости присуствуваа на нивната седница на Извршниот одбор. Меѓу другото беше остварена работна средба на која беа разменети искуства, се разговараше за теми од областа на пензионерскиот живот и беше истакната добрата соработка помеѓу двете здруженија.

Зоран Стевановски

ЗП Демир Хисар

Активности за респект

Како никогаш досега оваа есен Демирхисарското здружение на пензионери е активно на повеќе полиња кои ги засегаат пензионерите. По повод Неделата за грижа на стари лица беа посетени 8 инвалидски пензионери во исто толку ридско-планински села. Во соработка со Здравствениот дом од Демир Хисар на повеќе пензионери им беше измерен крвен притисок и нивото на шеќер во крвта, исто така, добија и совети од лекар и медицина за поквалитетен и полноговечен пензионерски живот.

На истите од страна на претседателот на ЗП Демир Хисар Пере Петрески им беа дodelени пакети со прехранбени производи. Една недела подоцна, во преполната сала на Домот на културата во

Демир Хисар, пред голем број претставници од општината, пензионери, лубители на пишаниот збор, лични и семејни пријатели, беа промовирани најновите книжевни дела од авторот и пензионер Славко Крстевски од Слепче и тоа: стихозбирката „Крикови“ и романот „Битисување“.

– Сите стихоредија се со антологиски и елегичен предзнак и инспирирани од многубројните животни и таговни премрежија создавани според: како душа болела – така очи плакале. Написите во романот „Битисување“ преку коишто се опишува катализмичното огнено цунами врз селото Слепче, представуваат цела една енциклопедија за постстихијните психолошки и телесни тежини дојдени до кулминација кај секој слепчанец, изнесени и внесени со

ЗП Чайар

Посета на Крушево

Здружението на пензионери Чайар за 50-тина пензионери од својот состав на 29-ти ноември организираше еднодневна екскурзија до Крушево. Во Прилеп екскурзијантите имаат краток одмор кој го искористија за прошетка и разгледување на градот, за потоа да продолжат кон одредена дестинација.

Крушево е типично планински град, распослан на падините на Баба, со над 1250 метри надморска височина, што претставува највисок град на Балканскиот полуостров. Пензионерите беа воодушевени од природните убавини на овој етно град, во кој што е втеменлен значаен дел од историјата на Македонија. По посетата на историското место и споменикот на Мечкин Камен, пензионерите направија обиколка на

манастирот „Свето Преображение“, гробот на поп-иконата Тоше Проевски и неговиот спомен дом, а потоа прошетаа низ градот восхитувајќи се на неговата автентична архитектура.

Релацијата беше долга и напорна за оваа популација граѓани, но за пофалба е нивната виталност што ја поседуваат во однос на годините. Тие со леснотија ги совладуваат горнините низ Крушево и околината внесувајќи поголема свежина и елан за движење. Сепак, за цело време за нивното здравје се грижеше др. Мане Манев, долгогодишен пензионер и член на оваа Здру-

жение.

– Заслужува да се спомене огромниот интерес на пензионерите од нашето Здружение за ваквите еднодневни екскурзии со поучен карактер, а при тоа особено водевме сметка, учество да земат што поголем број пензионери – истакната претседателот на ИО на ЗП Чайар **Ментор Ќоку**.

В. Пачемски

ЗП Гази Баба

Прославен Денот на здружението

Со пригодна културно-забавна програма, Здружението на пензионери „Гази Баба“, на 12 декември 2014 година свечено ја одбележа 42-годишнината од своето постоење и самостојно дејствување. По тој повод, на свеченоста присуствуваа: претседателот на СЗПМ, Драги Аргировски, претставници од ЗП Куманово и од скопските здруженија, членови на Собранието и Извршниот одбор, претставници на ограночите, членови на одборите, членови на комисиите и активисти од клубовите.

Откако хорот на пензионерите, под раководство на Раѓе Илиќ, ја исполнува химната, неколку изворни народни песни, две соло песни и едно оро на гајда, на свечената приода за значењето, развојот, активностите и успесите постигнати во овој период, пред бројните гости и членови, зборуваше претседателот на ИО Здружението **Горче Андонов**.

– Нашето Здружение, претставува непосреден заштитник на правата на пензионерите. Тоа е темел во градењето на помирен, побогат и посодржан живот на сите полиња, а посебно во областа на здравството, културата, спорот, рекреацијата и информира-

себо на времето кога е одржано Основачкото собрание на 12 декември 1972 година.

Сето ова е достојно за почит, кое обврзува и понатаму да се унапредува активноста и дејноста на Здружението интерес на пензионерите. Одбележувањето продолжи со песна, оро и заедничко дружење, со весело и пријателско расположение.

В. Пачемски

ЗП Богданци

Еднодневна екскурзија

Реализирајќи ја програмата за оваа година пензионерите од Богданци организираше еднодневна екскурзија во Охрид на 31 октомври. Група од педесетина пензионери во 06.00 часот отпатува за Охрид. Денот беше убав, атмосфера во автобусот весела. Смеата предизвикана од досетите на духовно надарените пензионери, патувањето го направи интересно.

Првата дестинација беше Прилеп. Во градот-херој Саат кулата само што ги отчукуваше утринските часови. Пензионерите во краткиот одмор на плоштадот во центарот на градот го испија утринското кафе. Еден прилепчанец на возрастни години во разговор со нас кажа една шега поврзана со отчукувањето на саатот:

– Не се радувајте на отчукувањето на стариот саат со секое отчукување на стари постари за еден час.

Агенданта беше обемна и патувањето продолжи кон Македонски брод и Вевчани.

Лево и десно се гледаат овощтарници, а есенската боја на лисјата даваше белег на раскошната природа. Марковите кули останаа зад нас. Околу 10.00 часот стигнаме во Вевчани. Убавите патеки не однесоа до изворите. Вевчанските мајстори се погрижиле пристапот до изворите да биде истакната убав како и самите извори. Од утробата на земјата

Дневниот центар за стари лица во ОО на Црвен крст – Чайар

Бесплатни административни услуги

Во рамките на Дневниот центар за стари лица кој функционира во ОО на Црвен крст – Чайар, започнувајќи од месец декември 2014 година, ќе се прашуваат услугите кои досега се нудеа. Отсега, старите лица, лицата во социјален ризик и социјално загрозените семејства ќе може да вторник до петок од 09.00 до 14.00 часот да ги користат следниве бесплатни услуги:

ВТОРНИК - административни услуги за стари лица и лица во ризик (бесплатни превентивни прегледи, совети за здравје, организирање на гинеколошки прегледи, кардиоваскуларни и стоматолошки прегледи, информирање за новости во системот на здравствена заштита, соработка со здравствени установи)

ПЕТОК - предавања, социјални активности и едукации

Секој пензионер, лице во трето до бара и лице во социјален ризик можат во овие денови бесплатно да ги користат услугите кои ги нуди Дневниот центар. За дополнителни информации може да се јават на тел. 2624-9211

Александра Боева

ЗП Прилеп

Пензионерките за патронот и заштитник Свети Никола

Шеесетина пензионерки од здруженијата „Преродба“, „Мајка традиција“ и „Орхида“, два дена беа ангажирани за виткање на посните сармички за денот на градот Прилеп, патронот и заштитник Св. Никола.

– Традиционално, веќе 8 години, до-

броволно учествуваме во виткањето на сармичките. Годинава свиткавме преку 65 илјади поснти сармички, не поголеми од лешник – рече претседателката на „Преродба“, Љубица Петреска.

ЗП Радовиш и Конче

Пензионерките и пензионерите пошумуваа

На 3-ти декември, во Општината Радовиш, успешно беше спроведена акцијата „Ден на дрвото – засадија својата иднина“. Акцијата беше поздравена од сите граѓани, а посебно за истакнување е учеството на пензионерките и пензионерите од ЗПОРК – Радовиш и Конче.

Уште во утринските часови, пензионерите видно расположени и подготвени за работа, се собраа пред зградата на локалната самоуправа, очекувајќи го пристигнувањето на првите автобуси. На локацијата која се наоѓа во непосредна близина на гра-

бот, вработените од Македонски Шуми – Плачковица, на педесетината дојдени пензионери им поделија по неколку борови, багремови и чемпресови садници. Пензионерите не се

штедеа и секој сакаше да засади дрвце повеќе.

– Јас учествував во сите досегашни акции и денес засадив повеќе борови садници, бидејќи знам дека дрвјата го прочистуваат воздухот и ја подобруваат еколошката состојба за која мора да се погрижеме сите, – со задоволство истакна Павлина Чабукова.

Учествувајќи во акцијата „Ден на дрвото – засадија својата иднина“ и оваа година пензионерите и денес покажаа и докажаа дека сеусуваат виталини и полни со енергија. Секогаш и секаде се присутни и им служат за пример на помладите генерации. **Лилјана Младеновска**

Здружение на инвалиди на трудот Охрид и Дебрца

Свечно одбележан празникот на трудовите инвалиди

Трети декември – Меѓународниот ден на инвалидите на трудот. Здружението на инвалидите на трудот за општините Охрид и Дебрца го одбележа со свечена седница на која во присуство на претставници на Охридското здружение на пензионери и други гости, реферат за работата на Здружението поднесе претседателот Климе Димоски. Осврнувајќи се на активностите во 2014 година, Димоски рече дека програмските задачи се реализирани согласно можностите и условите под кои делуваат. Тој нагласи дека и натаму приоритетна обврска им е подобрувањето на стандардот и подобри законски решенија, со цел да се минимизира бројот на инвалидите на трудот.

Охридското здружение на инвалидите на трудот кое брои 1.700 членови, успешно соработува со сродните здру-

женета од Струга, Дебар, Пробиштип, Битола, од Тирана – Албанија, а во 2015 година ќе воспостави соработка и со Европскиот сојуз на инвалидите на трудот преку Сојузот на трудовите инвалиди од Белград – Србија.

Во рамките на Здружението работи Актив на жени, кој организираат излети, екскурзии и други забави по разни поводи и верски празници, а неодамна формира и играорната група. Годинава се првпат со пуштањето на бродската линија Охрид – Поградец – Албанија организира и еднодневна посета на овој соседен град. Здружението секоја година за околу 800 свои членови на одложено плаќање на десет рати преку Националниот парк „Галичица“, обез-

бедува огrevно дрво.

Инаку, тие се добри спортисти и

редовно учествуваат на регионалните и

республиките натпревари. Меѓу најдо-

брите веќе неколку години со ред се

истакнуваат: Благоја Каланоски, Вик-

тор Стојакоски, Диме Ѓорѓиески, Богоја

Каланоски, Јован Максимоски, Ѓурѓа

Ническа, Трајче Ристески и други.

К. Спасески

Друштвото со своите врсници, па и помладата популација е насушна потреба во третата доба. Така вештите пензионерки ја наполнуваат трпезата со вкусот на традицијата во Етно Село кај Куманово со специјалитети од штипското поднебје, а во менито имаше бораница со грав и кисела зелка, пататник – кора со компири, сарма во лозов лист, по-знатиот пинџур, зелник со праз, бодник, погачи, пити со спанаќ, пченкарник и благи специјалитети. На овој собир на „вкусот на традицијата“, штипските пензионерки со своите специјалитети им се спротивставија на преставниците од Пробиштип, Струмица, Радовиш, Гостивар, Крушево, Куманово, Битола, а од Скопје присуствуваа здруженијата „Животна искра“ и „Лоза“. На оваа повеќегенерациска средба во кулинарство, младите учесници од пензионерките, а и тие од нив, при што се разменија многу рецепти, а забавата продолжи со музика и заедничко дружење.

Цвета Спасеска

ЗП Штип и Карбинци

Повеќе средби и активности

Во ЗП Штип и Карбинци „Неделата за грижа за стари лица“ се одбележа со повеќе активности. Претдавање за правата од социјалната и здравствената заштита на пензионерите организираше Црвениот крст од Штип со активитот на Здружението. Оваа тема најде на голем интерес од присутните членови, при што беа поставени многу интересни прашања, што ја засегаат оваа популација граѓани. Беше потенцирано дека треба да се основа едно тело, кое ќе посредува со институциите за да им се олеснат работења на старатите лица. Беа поделени и брошури за подобро информирање на заинтересирани поедици.

– Соработката со Црвениот крст и претседателот Никола Камчев е посто-

учествуваат и во многу хуманитарни и кулинарски вештини, вели претседателот **Михаил Василев**.

Пример кој треба да се следи

Здружението на граѓани – инвалиди на трудот и корисници на инвалидска пензија – Бутел – Скопје на седницата на собранието, меѓу другото одлучиле наместо за прослава на меѓународниот ден на инвалидите 3-ти декември, средствата да ги наземат во хуманитарни цели. Така здружението подели 40 пакети со прехранбени производи во вредност од 32 000 денари на пензионери кои се болни и со ниски примања за да внесат радост во нивните домови. Исто така, беа поделени и ортопедски помагала – дона-

ција од хуманитарната организација „Веген“, со која ова здружение соработува неколку години. Ова е убав пример кој треба да го следат и други здруженија.

Б. Ангеловска

ЗП Богданци

Натпреварување и дружење

Секоја година здружението на пензионерки од Богданци организира турнир на таблаџите од Богданци и Стојаково. Традицијата на овој турнир започнала пред триесетина години. Од првите играчи-организатори на овој турнир, оваа година присуствува само двајца.

Оваа година натпреварот се одржа во Стојаково на 15 ноември во Домот на пензионери.

Натпреварот започна во 10.00 часот. Осум играчи од Богданци и осум играчи од Стојаково по систем на елиминација со големо задоволство ги фрллаа заровите со голема желба за победа. Играчите предизвикаше интерес кај присутните пензионери кои навиваа за своите фаворити. Турнирот заврши во 15.00 часот. Првото место на турнирот го освој Косданин Влков од Богданци. Натпреварот во играње табла ќе продолжи напролет во Богданци. Победникот од двата турнира ќе учествува на регионалните натпревари.

Во исто време, еден број на пензионери кои не учествуваат во турнирот се дружеа во другата просторија, каде си разговараа и будеа спомени од минатото. Шегите и досетките ја правеа атмосферата пријатна и весела. Домаќините се покажаа како добри организатори. Во шега еден од присутните рече:

„Да измислиме уште некоја причина или празник за да се скрекаваме и дружиме почеќто..“

Инаку, Домот на пензионерите има три простории опремени пред пет години, но пензионерите не можат да се дружат во нив, бидејќи нема кој да работи во домот. Расписан е оглас веќе два месеци со услови за работа, но никој не се јавува!

Душан Чавдаров

ЗП Прилеп – Отчетна седница на собранието

Успех на сите полиња

Прилепските пензионери без фалба, во годинава што веќе измина, постигнаа мошне завидни резултати. Година на успехи на домашен, а и на странски терен! Вака не-како спортски би можела да се заокружи активноста на прилепските пензионери.

– Бевме добри пред се на културно поле со учеството на 14-иот фестивал на „Трето животно доба“ во Љубљана. Во земјава постигнавме завидни резултати учествувајќи на сите културни манифестијации на пензионерите од Македонија – истакна претседателот на ЗП Прилеп, Кирил Ѓорѓиески, во

до Кратово и Куманово, манастирот во селото Слепче во Демир Хисар и Кичево, Скопска Црна Гора, Пониква кај Кочани, св. Наум во Охрид, Дојран, Лешок и Тетово и се запознаа со убавините и знаменитостите во овие краишта. На овие екскурзии учествуваа преку 1500 пензионери, а организаторите организираа дополнително повеќе локални екскурзии со околу 300 пензионери. Или во четиририте извештајни години, на 32 изведени редовни екскурзии, учествува преку 5500 пензионери. На повеќе пензионери со пониски пензиски примања само годинава им беа распределени преку 850 илјади

денари еднократна парична помош од по 3–4–5 илјади денари, а 200 илјади денари им беа доделени на пензионери за бањско и климатско лекување. Беа организирани и повеќе предавања од областа на здравството. Посебно активни беа пензионерките со организирање и учество на многу манифестијации што тие или другите здруженија ги организираа. Извештаите на сите комисии и тела претходно беа разгледани и на органоците.

На оваа седница делегатите ги усвојија и програмите за работа на Здружението и финансискиот план за 2015 година.

Кирил Ристески

Информација за дозначените и исплатените средства за Солидарен фонд за починати корисници на пензија во период јануари-ноември 2014 година

Согласно Законот за пензиското и инвалидското осигурување на Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 98/2012 година), Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија е задолжен со согласност од корисникот на пензија, да му се задржи дел од пензијата за обезбедување на средствата потребни за исплатата на посмртна помош за членовите на неговото семејство и за членување во здружение на пензионери (членарина).

Врз основа на донесената Одлука бр. 02-02/847 од Одборот на регистрираната организација на Сојузите на пензионерите на Македонија, висината на задржката за Солидарен фонд изнесува 120 денари, а висината на членувањето во здружението изнесува 30 денари, или вкупно задршки во износ од 150 денари. Постртната помош е во износ од 30.000 денари. .

Средствата за Солидарен фонд–посмртна помош, Фондот ги уплатува на посебна подсметка во рамките на Трезорската сметка со назнака “Средства за Солидарен фонд – посмртна помош на корисниците на пензија”.

Во периодот јануари – ноември 2014 година пресметани се и задржани средства за Солидарен фонд – посмртна помош во вкупен износ од 366.127.560,00 денари и истиите се дозначени по месеци на посебна сметка за оваа намена.

Табела 1. Број на корисници на пензија и пресметани средства за Солидарен фонд за периодот јануари-ноември 2014 година:

Во месец	Корисници на пензија кои плаќаат средства за Солидарен фонд	Средства за Солидарен фонд (денари)
јануари	275.895	33.107.400
февруари	275.858	33.102.960
март	275.920	33.110.400
април	276.552	33.186.240
мај	276.983	33.237.960
јуни	277.258	33.270.960
јули	277.471	33.296.520
август	278.110	33.373.200
септември	278.525	33.423.000
октомври	279.080	33.489.600
ноември	279.411	33.529.320
Вкупно	366.127.560	

Задршките на средствата за исплата на посмртна помош дозначени во тековниот месец се однесуваат за исплатата на пензите за претходниот месец, односно средствата за задршки за посмртна помош за ноемвриските пензии ќе бидат во функција за исплата на Солидарен фонд за починатите корисници во месец декември 2014 година.

Табела 2: Број на корисници и исплатени средства за Солидарен фонд – посмртна помош за периодот јануари – ноември 2013/2014 година.

Општествените иновации, решенија и технологии и активното стареење

По повод обележувањето на Меѓународниот ден за стари лица 2014, Одборот на Виенската невладина организација за прашања поврзани со стареењето (Vienna NGO Committee on Ageing) организираше посебен настан на тема: Општествените иновации, решенија и технологии и активното и здраво стареење.

Членовите на одборот на Виенската невладина организација за прашања поврзани со стареењето биле едногласни во своето уверување дека подоброто разбирање на новите технологии, производи и услуги е од најголема важност за потполна интеграција на старите лица во општеството, но и за нивното активно и здраво стареење. После обемна дебата за производите и употребливоста на новите технологии тие усвоиле шест препораки;

1) За успешна имплементација на новите технологии во проширената концепција (општествено-приватно партнерство) може да биде особено корисна, бидејќи може да генерира профит за компаниите, а во исто време да им донесе поголема корист и задоволство на старите лица.

2) Концепцијата на сето ова треба да се разбере како близка соработка помеѓу општествените субјекти кои се одговорни за општото добро, за прописи и стандарди, приватните субјекти на пазарот кои се занимаваат со производство на производи за широка потрошувачка и услуги, а исто така што е многу важно, сите фактори треба да се вклучат во едукација и акумулирања на знаења во врска со потребите, желбите, склоностите, но и ограничувањата кои ги имаат старите лица.

3) Новите технологии, како хардверот и софтверот, мора да бидат такви за да можат да ги користат луѓето во поодминати години, односно да одговари на нивните потреби, желби, но и можности, како што е например специјален мобилен телефон.

4) Не само што хардверот и софтверот мораат да ги задоволат потребите на старите лица, туку тие мораат да бидат со упатства кои се лесно разбираливи и применливи и во склад со нивните можности и ограничувања.

5) При планирање на производи компаниите не само што да ги консултираат старите лица, туку треба одреди производи треба да им ги дадат да ги тестираат и да го кажат своето мислење.

6) Уредите не треба да ги забнуваат старите лица и да не бидат такви за да неможат да ги користат или да мораат да бараат постојано помош од друг, со што би можело да се наруши нивната самодоверба и здравје. Процесите треба да бидат јасно објаснети и тоа чекор по чекор.

Овие препораки во целост важат и за компаниите кај нас кои произведуваат разни производи, но и кои нудат разни услуги за пензионерите и старите лица.

Б. Арсов

сознанија од оваа проблематика.
На Промоцијата на д-р Ацо Велјаноски, анестезиолог од Медицинскиот центар од Струга, беше врачена Благодарница за особен придонес во лекувањето на пензионерите од Струга и Охрид кои се лекуваат во стручката болница. К.Спасески

ЗП Струга Прирачник за превенција

По промоцијата во ЗП Охрид и Дебрца, „Прирачникот за превенција од опасноста за пензионерите“ деновиве беше промовиран и пред пензионерите од ЗП Струга. Во издавањето на Прирачникот со свои средства го помогна и стручкото здружение. По поздравниот збор на присутните од секретарот на ЗП Струга **Мирко Трпоски**, пред бројните стручни пензионери, Прирачникот со видео проекција го промовираше преставниците од Отсекот за превенција при СВР Охрид, **Живорад Васиќ и Благоја Стевоски**.

Промоцијата протече во интерактивна дебата на присутните пензионери кои

Р. бр	Месеци	Починати 2013 година	Исплатени средства 2013 година	Починати 2014 година	Исплатени средства 2014 година	Разлика
1	јануари	1.472	44.160.000	1.155	34.650.000	(9.510.000)
2	февруари	1.111	33.330.000	1.152	34.560.000	1.230.000
3	март	1.122	33.660.000	1.100	33.000.000	-660.000
4	април	1.077	32.310.000	1.163	34.890.000	2.580.000
5	мај	1.048	31.440.000	1.115	33.450.000	2.010.000
6	јуни	1.079	32.370.000	1.107	33.210.000	840.000
7	јули	1.140	34.200.000	1.108	33.240.000	-960.000
8	август	998	29.940.000	986	29.580.000	-360.000
9	септември	994	29.820.000	982	29.460.000	-360.000
10	октомври	1.077	32.310.000	1.159	34.770.000	2.460.000
11	ноември	1.122	33.660.000	1.164	34.920.000	1.260.000
	Вкупно	12.240	367.200.000	12.191	365.730.000	-1.470.000

Во периодот јануари – ноември 2014 година, во Фондот се исплатени средства за посмртна помош во износ од 365.730.000,00 денари за 12.191 почнати корисници на пензија, или просечно месечно 1108. Споредбено со истиот период во 2013 година кога се исплатени 367.200.000,00 денари за 12.240 почнати корисници, во 2014 година тој број е намален за 49 и се исплатени помалку средства во износ од 1.470.000,00 денари.

Според тоа се констатира дека во периодот јануари – ноември 2014 година по основ на задршки на средства за Солидарен фонд се акумулирани средства во износ од 366.127.560,00 денари кои заедно со пренесените средства за 2013 година во износ од 4.836.090,00 и уплати од задршки за Солидарен фонд во износ од 52.754,00 денари изнесуваат вкупно 371.016.404,00 денари. Во истиот период се исплатени средства за посмртна помош за корисниците на пензија во износ од 365.730.000,00 денари.

Салдото на сметката на 30.11.2014 година изнесува 5.286.404,00 ден. односно за 176 почнати корисници.

Треба да се земе предвид дека средствата за исплата на посмртна помош за бројот на почнатите корисници на пензија во просек од околу 1.108 корисника месечно изнесува околу 33.240.000,00 денари, а месечниот износ на средствата кои се наменети за исплата на Солидарен фонд изнесува околу 33.284.323,00 денари. Овие средства оваа година се доволни да ја покријат тековната исплата на средствата за посмртна помош на почнатите корисници на пензија, бидејќи бројот на почнати корисници на пензија за кои се исплака посмртна помош е помал во однос на претходната година за 91 корисник.

Според направените анализи и предвидувања од страна на Стручната служба на Фондот каде се земени во предвид двета битни параметри како времетраењето на користење на пензијата во просек од 15 години за еден корисник (што влијае директно на задржката за Солидарен фонд) и бројот на почнатите корисници на пензија (кој е намален за 0,8% во периодот јануари–октомври 2014 година во однос на истиот период во 2013 година), оваа година Фондот во целост ќе ги сервисира и навреме ќе бидат исплатени средства за посмртна помош.

Стручна служба на Фондот на ПИОМ

рат на нивните потреби, желби, но и можности, како што е например специјален мобилен телефон.

4) Не само што хардверот и софтверот мораат да ги задоволат потребите на старите лица, туку тие мораат да бидат со упатства кои се лесно разбираливи и применливи и во склад со нивните можности и ограничувања.

5) При планирање на производи компаниите не само што да ги консултираат старите лица, туку треба одреди производи треба да им ги дадат да ги тестираат и да го кажат своето мислење.

6) Уредите не треба да ги забнуваат старите лица и да не бидат такви за да неможат да ги користат или да мораат да бараат постојано помош од друг, со што би можело да се наруши нивната самодоверба и здравје. Процесите треба да бидат јасно објаснети и тоа чекор по чекор.

Б. Арсов

Улогата на Министерството за здравство во здравствената заштита

Здравје за сите

Здравствена стратегија на Република Македонија – 2020 сигуран, ефикасен и правичен здравствен систем кој ја одредува визијата кон унапредување на здравјето и подобрување на здравствениот систем кој ќе одговара на потребите на населението. Постигнувањето на целите, определите и насоките од оваа стратегија се обезбедува преку акционен план.

Цели на Владата на РМ се: развој и конкурентност во здравствениот сектор; подобрување на квалитетот на здравствените услуги; подигнување на нивото на здравствената заштита; информирање на граѓаните и заштита на нивните права како пациенти; контрола на ефикасноста и ефективноста во здравствениот систем. Проекти: национални и превентивни програми за здравствена заштита, електронско здравје и електронска здравствена картичка, 15 програми за превентивен, навремен и соодветен здравствен третман на граѓаните, програма „Здравје за сите“ со бесплатни превентивни прегледи за сите граѓани, рано откривање и лекување на

Разговор со Кирил Ѓорѓиоски, претседател на ЗП Прилеп Повеќе поволности и добро здравје на пензионерите

• ЗП Прилеп е меѓу најактивните здруженија во Македонија.

Заради што сте најдобри и како резултат на што ја добивте Третоноемвриската награда на Прилеп?

Пензионерите од Прилеп, Кривогаштани и Долнени се организирани во Здружение, со цел да ги остваруваат и уапредуваат правата и интересите на пензионерите во сите области од нивниот живот. ЗП Прилеп, активно работи во континуитет, се развива и остварува видливи резултати од далечната 1979 година, кога се издвоило од ССМ, каде што дотогаш работело, како посебен одбор. Оттогаш секоја генерација го давала својот придонес во дозигрدادбата на Здружението и збогатувањето на содружините на активностите. Денес во ЗП Прилеп членуваат околу 12.500 пензионери организирани во 21 огранок, од кои 16 во Прилеп и 5 во руралните средини. Кога се во прашање активностите, дружежното на пензионерите, спротивањето, забавата, игрите, песните и хуманитарните активности, речиси немаме конкуренција во Македонија. Токму затоа сме едно од најдобрите здруженија. Присутни сме скоро на сите активности организирани од нашите здруженија, но и од локалната самоуправа од градот. Една од многите карактеристики е што обезбедуваме јавност и отчетност на целокупната работа. Сега веќе обезбедуваме сè повеќе услови за информирање, како на пензионерите, така и на целокупната јавност од градот и пошироко. Членовите, покрај информирањето преку претставниците кои учествуваат во органите и телата, ги информираме преку локалната ТВ, преку „Пензионер плус“, „Пензионерски видици“, неделникот „Зенит“ и други информативни весници. Оваа година, посебен белег остави учеството на 14. фестивал за „Трето

животно доба“ во Јајце, Словенија, со двете КУД од 28.9. до 1.10. 2014 година. Нашите две КУД „Пенка Котеска“ и „Пензионер“ одржаа повеќе концерти. Притоа беа наградени со голем аплауз на отворена сцена во „Цанкаревиот дом“ и на настапите во Домот за стари лица во Фужане. Во Јајце посетивме повеќе културно-историски споменици, а стапивме во контакт со претставниците од Здружението во Логатец, со кое ќе соработуваме во иднина како здруженија. Ваквото работење на сите полиња и активностите на пензионерите придонесоа да бидеме меѓу најдобрите и да ја добијеме плакетата на Прилеп, „Трети ноември“

• Активни сте во повеќе области, но од што најмногу се задоволни пензионерите?

Во зависност во каква здравствена состојба се пензионерите, такви се и желбите за активности. Одморот и рекреацијата на членовите претставува нивна најомилена активност, односно пројавена е големата масовност за учество на екскурзии и другите акции организирани преку комисиите. На екскурзиите, пензионерите меѓу себе се запознаваат, се дружат и разменуваат убави мигови од животот. Во годинава што изминува, организираме 8 редовни екскурзии со по 180 учесници и 5 екскурзии со по еден автобус организирани од исто толку ограноци или вкупно на екскурзии беа преку 1.500 пензионери, а на сто пензионери им обезбедивме петдневно летување во Охрид. Исто така, годинава бевме организатори и на неколку екскурзии во странство: во Врање и Брањска бања, во Лесковац, во Романија со посета на Букешт и други градови. За здравите и помладите пензионери омилените активности им се оние од спортот. Пензионерите во последните години постигнуваат забележителни резултати на по-

лето на спортското дружење и учествуваат на регионалните и републичките спортски натпревари. Резултатите укажуваат дека луѓето од третата доба не се за потценување. Последните две-три години пензионерите, спортисти, се втори или трети на ниво на спортските натпревари организирани преку СЗПМ.

За болните и изнемоштените пензионери и оние со ниски пензиски примања, на 204 пензионери од оваа категорија им беа доделени вкупно 900 илјади денари за еднократна неповратна помош, а на 57 пензионери им беа доделени 200 илјади денари за бањско и климатско лекување, а беа доделени и 100 социјални пакети со вредност од по 1.000 денари на исто толку пензионери. Преку Комисијата за културно-забавен живот нашите членови учествуваат на повеќе културни манифестиации, организирани во Прилеп или во други градови од други Здруженија. Нашите две КУД се „амбасадори“ во вистинска смисла на зборот. Активот на пензионерки при нашето Здружение е исто така мошне активен и учествува на повеќе културни и други манифестиации каде што пензионерките земаат активно учество и на манифестиации организирани од други ЗП. Се организираат и предавања од областа на здравствената заштита, екскурзии и излети, литературни читања и други активности.

• Што планирате како здружение за идната година? На кое поле очекувате пензионерите да бидат најактивни?

Во тек сме на изготвување на програми за активности за идната година. Планираме повеќе активности, но сето тоа ќе зависи од средствата што ќе бидат остварени во идната година. Покрај редовните активности што ги имаме секоја година, во годината што доаѓа ќе оствариме и нова активност со учество на средства во висина од 500 илјади денари што ќе ги обезбеди ЗП Прилеп за превоз на пензионерите со автобусите од Градскиот сообраќај низ градот. Така за секој пензионер ќе бидат обезбедени со 300 денари за 70 патувања со градските автобуси, а за другите активности секоја Комисија ќе си донесе своя програма која ќе ја одобри Собранието.

Кирил Ристески

25-та книга на 80-годишниот невропсихијатар Чепреганов

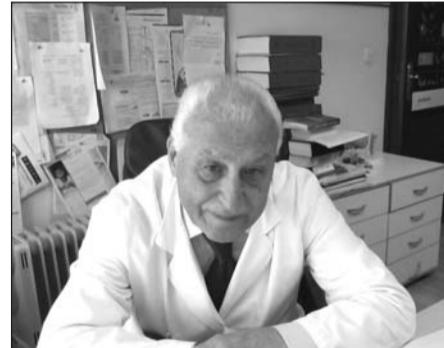
Со хармонија до здрав и долг живот

Одејето на лекар може да биде траума, но и задоволство, доколку се во спостави неопходната соработка меѓу лекарот и пациентот. Тоа го нагласуваат оние што имале можност да бидат пациенти кај истакнатиот невропсихијатар – епилептолог, професор и доктор Методи Чепреганов, од чија ординација заминувале исполнети со самодоверба, позитивна енергија и инспирирани со оптимизам за своето заболување. Но, професор д-р Чепреганов не помалку е потврден и со научноистражувачката дејност, којашто деновиве ја круниса со издавањето на својата 25-та книга (со група коавтори), посветена на разни аспекти од човековото здравје. Тема на неговото стручно интересирање е човековиот мозок, за што рецензентот проф. д-р Илија Џонов, вели дека Монографијата „Фронтален побус“ претставува засега единствено дело во македонската невролошка литература, која ги обработува сите актуелности што во овој момент на сознанија, може да се сртнат во светската невролошка литература.

Неизбежно е да се каже дека од неговите 25 книги, пет се издадени на француски, една на бугарски, а другите на македонски јазик. Посебно ја истакнува соработката со францускиот колега Димитман, со кого се автори на ретката (во светски размери) енциклопедија за мозокот. Од теренот на нееврологичност и авторитет (тој е постјан соработник во клиниките во Стразбур и Солун), се префрламе кај нас. Влегува во осумдесеттата од животот, 15 години е веќе пензионер, но и ден-денес постојаноординира во скопска „Неуромедика“. Од каде енергија и неуморност?

– Работам секојдневно од 15 до 18 часа! Па дури и пешачам и свирам на гитара секој ден по еден час! Важни се дарбата, добро воститување и едукација, љубовта кон работата, и се разбира – работа, работа и пак работа! – вели секогаш со ведрина исполнетиот д-р Чепреганов.

Неговото 55-годишно искуство со луѓето и со нивното здравје му даваат право, со авторитет да советува дека за долг и здрав живот најглавен фактор е обезбедување програмирано стареене и умирање на клептите во организмот. А, биолошки побавно

ке старееме доколку се постигне хармонија на повеќе ризикфактори што го намалуваат животниот век и тоа како прво, избегнување на стрестогени ситуации, здрав начин на исхрана, секојдневна лесна физичка активност, задоволство од секојдневниот живот и од општественото опкружување и професионална ангажираност, бидејќи само работата го продолжува животот. При тоа додава дека се подразбира избегнувањето на лошите навики, при што со задоволство нагласува дека тој во животот не запалил цигара, ниту пак претерал со консумирање алкохол.

– Со примена на овие предуслови, уште во млади години, во Франција старосната граница на населението е 80 години, а кај нас, во Македонија, таа изнесува 74 години. Македонија ги има сите услови за наследението да има здрав и долг живот, но нема создадено навики за добро живеење. Се живее катастрофално лошо во младоста и воопшто не се мисли на староста, а тоа би требало да биде грижа на секој поединец, но и на општеството. Организмот треба да се храни секогаш во одредено време со квалитетен појадок и ручек и крајно редуцирана вечерка. Особено е важно, исто така, да се обезбеди осумчасовен сон, зашто сонот го возобновува организмот за новиот ден. Стресните ситуации создаваат несоница, а таа го уништува здравиот живот. Значи живот без стрес, секој ден рекреативно пешачење за добра циркулација на крвта и поголема контрола во исхраната, се рецепт за здрави пензионерски денови! – завршува проф. д-р Чепреганов.

Ст. Лозановски

лето на спортското дружење и учествуваат на регионалните и републичките спортски натпревари. Резултатите укажуваат дека луѓето од третата доба не се за потценување. Последните две-три години пензионерите, спортисти, се втори или трети на ниво на спортските натпревари организирани преку СЗПМ.

Средба со д-р Дивна Лакинска, еминентен професор во пензија

Грижа за поголема заштита на старите лица

Пензионерката Дивна Лакинска, долгогодишна еминентен професор на Универзитетот „Кирил и Методиј“, – Филозофски факултет, во најголем дел на Институтот за социјални работи и социјална политика, целиот свој професионален живот го има посветено на младите генерации. Повод за нашата средба беше нејзиното волонтерско ангажирање во Дневниот центар на Црвенот крст во домот „Даре Џамбаз“ во Скопје, каде со својата тивка и благородна едноставност пренесува позитивна енергија и придонесува постарите лица да се чувствуваат спокојно и релаксирано. Токму поради благоста на нејзиниот изглед и искажувањата го носи епитетот миловидна.

Лакинска магистрирала и докторирана на андррагогија и едукативна геронтологија. Таа е и основач и едукатор на НВС „Универзитет на 3-та доба“, а во Дневниот центар за стари лица е во улога на корисник и давател на услуги. Има водено повеќе меѓународни и национални проекти, предимно од подрачјето на загрозеноста на одредени категории население, а најдено е и координатор за меѓународна соработка за едукативна поддршка на студентите на Институтот за социјални работи и социјална политика. Исто така, член е на Балканското здружение за педагогија и образование.

Професорката Дивна Лакинска во Дневниот центар за стари лица при Црвенот крст на Град Скопје волонтерски е посветена на развивањето на меѓусебни контакти, исполнети со совети и дискусији за уапредување на квалитетот на живеење во третата доба. Посебен придонес таа има во рамките на кампањата за „семејното насилиство“ каде учествува со предавања првенствено за насилиството на одредени категории население, а најдено е и координатор за меѓународна соработка за едукативна поддршка на студентите на Институтот за социјални работи и социјална политика. Исто така, член е на Балканското здружение за педагогија и образование.

– Насилиството во семејството претставува немил настан кој е условен од повеќе фактори, од кој доминантна е економската состојба од аспект на имотната и материјалната загрозеност. Покрај обидите на невладиниот сектор како и матичните лекари кои имаат достапност до старатите лица, да ја обелоденат занемареноста од страна на семејството, најчесто најдуваат на отпор и така се останува само на разговорот – вели професорката Лакинска.

Од аспект на општествената заштита на старатите лица, значајна е дејноста на социјалните институции, почнувајќи од Министерството за труд и социјална политика, Заводот за уапредување на социјални дејности и центрите за социјална работа. Тука се и приватните старишки домови, но помалку достапни поради високите цени на услугите што ги нудат. Сепак, како што рече професорката Лакинска, најдобра и најздрава потпора за старатите лица е семејството, кое навистина покажува интерес и има традиција во Македонија, но и тоа е ставено пред предизвиците на новото време и затоа старатите лица се повеќе се препуштени самите на себе!

Севастија Цветковска Сотировска

ЗП Штип и Карбинци

Усвоени програмата и финансискиот план за 2015 година

Делегатите на Собранието на ЗП Штип и Карбинци на 16.12.2014 година, со мали укажувања и забелешки, едногласно ги усвојија финансискиот план и програмските задачи и активности на Здружението. Седницата ја водеше претседателот Михаил Василев, кој ги поздрави присутните, им посака успех во наредната 2015 година и нагласи дека раководството веќе четири години успешно работи.

Активностите и средствата се предвидуваат во рамките на потребите на пензионерите и Здружението и тоа во областа на спортот, културата, ек-

курзи, социјалата, домувањето, соработката со Црвен крст, со болницата за геријатрички центар и други. Покрај другото Здружението за прв пат планира да организира излет на зелено кај црквата Свети Ѓорѓи близу археолошкиот локалитет „Баргала“ во близина на село Козјак.

Во областа на социјалата и домувањето, ЗП Штип ќе дели социјални пакети на загрозените лица и бањските лекувања со 30 одсто партиципација кои се повеќе се барани, а ќе продолжи со снабдување на огревно

дрво. Секако ќе се продолжи со отворање на дневни клубови за дружество и разонда на пензионерите, а домувањето на загрозени пензионери, се очекува да се ублажи со изградба на Пензионерскиот дом во Штип.

Ц. Спасикова

ЗП Неготино

Активности на клубот „Анри Динан“

Оваака во Неготино – градот на грозјето, виното и жолтата, за првпат „гроздоберската треска“ и се направи зимница, почнаа поинтензивно да се одвиваат есенските активности на членовите на Клубот на пензионерите „Анри Динан“ при Црвенот крст – Неготино. Хуманистите – сениори заедно со младите од Клубот на младите и другите волонтери ги продолжуваат своите заложби за реализација на програмските цели и задачи на Црвенот крст во остварување на неговата благородна и

Четири животописи од Соња Смилеска

Соња Смилеска ја запознав преку нејзините четири романи. Познанството преку книги ми покажа дека станува збор за автор кој долго време напластувал во себе многу искуства, многу судбини, многу вистини за време на нејзиниот работен век. Со пензионирањето сето тоа тргнува и се излива како огромна вода која се ослободува во просторот и времето бидејќи попушта браната на секојдневните работни обврски. Нејзините новородени романи се чеда на нејзината љубов кон пишаниот збор. Се разгорува во неа огинот кој тлеел со години и букунува еден неверојатно силен пламен на творење како еден од доказите за благодетите на пензионирањето и животот во третото доба кои некој го нарекува златно доба, некогаш време на животна жетва...

Во првиот роман „Пред огледалото“ (2011 година), преку приказната за животот и премрежијата низ кои минува главната личност Сузана и нејзиното семејство, Смилеска раскажува и за многу други судбини, но воедно ќажува и многу пораки и наравоученија. Додека ја читате оваа интересна приказната таа ви допира до душата, и барем во некој дел од приказната се пронаоѓат себеси и ве тера да застане пред своето сопствено внатрешно огледало.

Во вториот роман „Толокршачот“ кој е издаден во март 2012 година раскажана е приказната за животот и криминалното делување на главниот лик Стојан. И ова е приказната во која има елементи од нејзиното искуство стекнато низ нејзиниот работен век во МВР. Расказано е како инспекторите, полицијците, аналитичарите и сите други се спрavуваат со извршителите на кражбите во станови, но и со оштетите.

Во мај 2013 година излезгуша од печат нејзиниот трет роман „Црвените

чевлички“, вистинска потресна приказна за тешкот живот на баба Софка и нејзините три внучиња. И овој роман по својата тематика е универзална приказна за многу вакви семејства и судбини, но воедно во него Смилеска раскажува и за вредностите на семејството, за маалскиот живот, за другарувањето, за малите – големи луѓе, што за жал денес се помалку ги има.

На 10 декември во библиотеката „Браќа Миладинови“ пред голем број нејзини пријатели и љубители на убавиот збор, како и нејзините најблиски, беше промовиран нејзиниот најнов роман „Сонот“, но и нејзините претходни романи. На промоцијата присуствуваше претседателот на СЗПМ Драги Аргировски, кој говореше за благодетите на творењето во третото доба и поддршката која им ја дава Сојузот на творците-пензионери.

Интересен е податокот кој ретко се скреќава денес, дека сите четири романи Смилеска самостојно ги издава, вложувајќи во нив и средства, но вложувајќи се и себеси. Единствена награда и се реакциите на читателите и на оние кои го познаваат овој занает. Сите четири романи на Смилеска, лесно се читаат бидејќи тие се четири животописи во книжевната ризница на современото македонско творештво.

Калина С. Андонова

„Воена болница – Скопје, 70 години од формирањето, 1944–2014“

Јубилејна монографија

На 18.11.2014 г. во големата (кино) сала на болницата ЈЗУ ГОБ „8-ми Септември“ Скопје, се одржа промоција на јубилејна монографија со наслов „Воена болница – Скопје, седумдесет години од формирањето, 1944–2014“, од авторите Илија Глигоров, Андреја Наумовски и Дончо Донев. На 82 страници богато илустрирана со 44 фотографии, таа во библиографијата има 45 референции. Печатена е во ноември 2014 година од издавачот Институт за социјална медицина при Медицинскиот факултет во Скопје. Пред 150 присутни монографијата ја промовираа Проф. д-р Сашо Стојчев и Акад. проф. д-р Момир Поленковски. Описувајќи ја содржината и значењето на монографијата тие го нагласија нејзиниот голем придонес кон историјата на медицината и на историјата на здравствената култура во Р.М. На публиката и се обратија и авторите Илија Глигоров и Андреја Наумовски, а авторот и редактор Дончо Донев изнесе некои детали за текот на приирањето на материјата и компонирањето на делото.

Воената болница – Скопје ја продолжи светлата традиција на Главната болница на Народноослободителната војска и партизанските одреди на Македонија и даде голем придонес за зачувување на здравјето на војниците, воените осигуруеници и на цивилното население во Р. Македонија и пошироко. До конеченот ослободување на земјата (15.05.1945 г.) лекувањето и на војската и на населението го вршел военниот санитет и речиси сите медицински образованчи лица од територијата биле мобилизирани. По завршувањето на војната започнатаа реорганизација на целата здравствена служба во Републиката. Цврстата врска на военниот санитет со народот, воспоставена во текот на војната, продолжила и по војната. Военниот санитет бил активно вклучен во акции за средување на епидемиолошката ситуација на територијата, како и во сите ситуации со масовен број на повре-

и.Г.

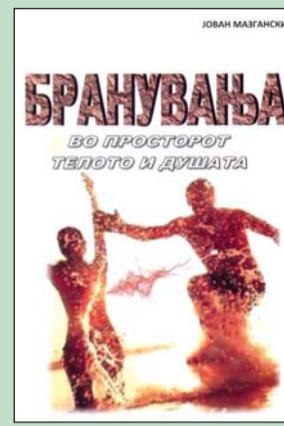
Промоција на книгата „Бранувања“ од Јован Мазгански

Откривање на едно ново поетско име

На 28.10.2014 година во преполната сала на пензионерскиот клуб „Солидарност – Аеродром“ во Скопје, љубителите на книгата имаа задоволство: својот член да го запознаат во ново својство, како поет. Благодарение на материјалната поддршка на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија и на Здружението во Аеродром е објавена книгата „Бранувања“...

Имав чест и задоволство на промоцијата да зборувам за книгата и профилот на поетот. Притоа нагласив дека Јован Мазгански не се смета себе си за поет: својот пев го подвел на личното мислење и чувствување на светот, поттикнат од некој внатрешен импулс на „бранување...“, што се наметнал и како наслов на Збирката.

Физичарот знае за прости машини – лостови, за сврзани садови, за маса и отпор... Тој ист физичар ја остави професуарата и се посвети на тогаш сè уште недоволно софистицираната информативна технологија, учејќи и самот; околу 30 години раководи со Државниот компјутерски центар, а петте последни години како советник на генералниот директор – на задачи за воведување и примена на статистички стандарди. Во поетиката го водела дарбата и инвентивноста: без да знае станувајќи, кој сега може да се мери и со веќе верификувани автори.

По неговата поезија се издаваат три тематски оски: еколошки, љубовта кон спротивниот пол, божицата без која светот не може да се одржи; и љубовта кон татковината. Има во книгата уште три дела кои настапуваат предизвикани од катаклизми, губење на драги, хуманилуѓе, и реакција на настани кои го жегнале поради некоја и нечija не-правда.

Главните тематски оски се мајсторски испеани, магични, елиптични, топли; исполнети со засолнати значења на зборовите зад сенката на семантичкото, со многу поширика и неспоредливо подлабока смисла од основната, колоквијалната.

Повата песна (Големата експлозија - Big Bang) имплицира на хронолошки редослед. Растворката карпа зафаќа лишај меѓу пукнатините, а „Упорниот лишај стрливо се бори / Плодна земја да створи / За бујно да растат ниви, ливади и гори“. И во Земјата, нашата хранителка, која сега поетот тажен ја прашува: „Те гледам / со исушено лице болежливо пребледена / Со исушено лице избраздена... Дали ти здодеавме, хранителке наша / Дали алчни и ненаситни станавме / Дали добриот ја злоупотребивме“. („На хранителката Земја“). Таа е најважното прашање за опстанокот на Светот, заедно со нас. Едноставно е опејана приказна од Поста-

нокот до сосем можното Исчезнување!

Поезијата е ритнички организиран говор во стихови, емоционално обован. Затоа таа има своја музикалност и ја растреперува душата. Оние песни во кои доминантно се опејуваат убави крајолици, се викаат пејсажки, а другите, – рефлексивни. Но тие се преплетуваат, поделбата е условна. Листајќи книгата не можев неколку пати да не ја препочитам песната: „Една жена и еден кој“. Коментарот би бил мошне кус: „брилјантен медалјон, филигрански прецизен“.

Во антологиската песна „Ако бев ветер“ се поставува прашањето кој не би сакал да биде ветер покрај убава жена, зашто: „ако бев ветер довека ќе мирував“.

Циклусот родољубиви песни започнува со подолгата лирска песна „На саканата“. Ако се додаде каковгде родитељ, Растворката карпа зафаќа лишај меѓу штетата на песната, затоа ќе минам на „Македон“ и „Без М“. Сакаат да не прекрстат, сами меѓу себе да се испоколеме, да не скочат, но ние сме пиреј, тој и да е сув кој ровијува во долир со почвата.

Последната тематска целина на слојена „Заминување“ посветена е на заминувањето на посакувани настани и личности со големи срца, гордост на Татковината: од Рацин на Лопушник застрелан по грешка или намерно како голема мета што смета; преку Атина Бојаци, Светлана Христова Јоциќ, нејзиниот сопруг Владо Јоциќ, ангелот од Крушево, Тоше Проески, и големиот психијатар Михаил Левенски.

На крајот би му препорачал: да не го запоставува талентот! Чекаме нова книга.

Борис Шумински

Прв роман на пензионерката Душка Гиевска од Куманово

Траги во бестрага

Животниот пат никој не може да го предвиди и на дланска да го прочита лавиринтот на живеењето. Така, во животот настапуваат траги таму каде што ги нема, таму каде што не ги очекуваш – во бестрагата.

Пензионерката Душка Гиевска животот на своето семејство го распослала низ неодамна објавеното роман „Траги во бестрага“ за да остане таен белег занавек. Таа долго во себе ја носела тажната приказна преполнна со мистери и неодговорни прашања за смртта посебно на нејзината баба, вуйко и братчетка, кои живееле во Бугарија и решила целата семејна драма да ја раскаже и да ја објави. Поттик во тоа добива од нејзината керка Милена Гиевска – Андоновска, магистер по виолина, која се радува што ова дело ја здогледа светлината на денот. Настојувањето да се запишат судбините и патиштата по беспаката на роднините кои се врзуваат за стожерот – мајката Елена и таткото Славољуб, Милена го кажува во својата порака: „За да знаеш каде да одиш во животот, треба да знаеш од каде доаѓаш. Приказните што ги слушав од мајка ми беа потресни. Тоа беше одмотан тепих на долгата патека на животот по која јас, наследник на протагонистите, треба да го изодам мојот животен пат“.

Според рецензентките Милица Петрушевска и Нада Ивановска, Душка Гиевска во своите „Траги во бестрага“ го отсликува животот на поширокото семејство во време-невреме, во војна, бегалска криза и разделби, време на невидена сиромаштија, време на ослободување и воздигнување. Како

прилизи во тогашните актуелни гласила во Македонија. Во 2006 година коајвтор е на збирката песни „Светлина на душата“. Во 2009 година авторски прилизи објавува во „Корени“, а во 2010 година нејзини творби има во алманахот „Поетски чекорења“. Со излегувањето на стихозбирката „Приказна од оваа страна на љубовта“ во 2011 година пошироко се афирира како поетеса. Член е на Друштвото на писатели Куманово од неговото возобновување.

Од 2007 година Душка е пензионер, но нејзината активност не престанува на ниедно поле. Членува во сите секции на ЗП Куманово, како што е хорот, фолклорната секвиција, драмската работилница и активно учествува на сите поетски манифестиции и пензионерски средби.

Мендо Димовски

Цвеќарката

Речиси секој ден ја гледам седната пред продавницата од која обично пазарам. Така е и денес иако е веќе студено. Облекла подебело палто, а и килимчето на гајбата на која седи е подебело. Крај неа бастумчето. Со раката огрубена од работа, но и од годините, нежно ги реди, ги поместува, чини ги милува, малите бели и жолти хризантеми посадени во канчиња од кисело млеко. Ја гледам: лицето и е набрано, потемнето, не можам да ги одредам годините. Само очите и се сјајни, дури некако весели...

– Добар ден. Како си? Како ти оди бизнисот? Денес продаваш хризантеми. Нив ли им дојде редот?

– Да. Есен е. Зимата е на прагот. Уште некој ден и нема да излегувам. Секој ден е се постудено. Дува ветер, врне... Ке се дружам со цвеќињата дома. Задравје боже, ако сум жива, ќе излезам овде со првите кокичиња кои ќе никнат во мојот двор!

И подавам дваесет денари, а таа ми дава едно од нејзините „производи“.

– Не сакам цвеќе, така ти ги давам. – Зошто? Па јас не просам. Продавам, – чувствуваам лутини и навреда во нејзиниот глас.

– Добро, добро, ќе го земам и ќе го подарам некому, бидејќи долго ќе сум отсутна, – се обидувам да се извлечам од нејзината пртијноста.

– Има ли заработка, – ја прашувам.

– Има, има. Не е многу, ама си ја надополнувам пензијата. Си купувам џеврек, кифла, млеко за амбалажа, – се наслевнува, а и мене ми олеснува бидејќи напнатоста попушта.

– Па како се справуваш со сето тоа? Како ги одгледуваш цвеќињата? Кој ти помога?

– Мислиш што едната нога не ми функционира, што сум инвалид? Ги одгледувам седејќи, а ми помога и бастумчето. Проблем ми е како да ги донесам до тука, но сите ми помогаат. Ке излезам пред порта и првот што ќе помине ми помога. За назад ако не најдам кој да ми помогне ги подарувам. Има луѓе што би ги купиле, ама не маат пари. Тие ми стануваат пријатели и во наред

ЗП Пробиштип

Грижата на општината за старите лица

Општина Пробиштип покрај грижата за решавање на проблемите од комунална и други дејности, перманентно води грижа и за старатите лица, особено за оние кои се со постојано место на живеење во руралните средини, кои се во лоша здравствена и социјална состојба, а згора на тоа оставени сами на себе, од причини што нивните деца, во потрага по подобар живот, се иселиле. Така, во првата половина од оваа година се вклучи во програмата „Општинско – корисна работа“. Со аплицирањето влезе во програмата и го доби Проектот „Достоинства старост – епитет на општествено одговорна општина“. Целта на програмата беше подигање на свеста на граѓаните за предизвиците со кои се соочуваат лицата од руралните и урбантите средини и јакнење на социјалната функција на општината. Проектот траеше шест месеци, а за негово спроведување беа ангажирани 6 лица чија задача беше четиричасовна грижа за стари и изнемоштени лица во руралните средини. Ангажирани се лица од категоријата на долгогодишно невра-

ботени и самохрани мајки кои секојдневно по 4 часа се грижеа за оваа категорија пензионери околу набавка на хамирници, односно прехранбени продукти, лекарства, подготвување на храна, грижа за хигиената во домот, а

по потреба и водење на лекар. Беа опфатени 60 лица од селата Добрево, Древено, Лесново, Бучиште и Пробиштип, или вкупно пет населени места.

Реализација на проектот започна на 1-ви јуни, а заврши на 30 ноември. Истиот беше финансиран од УНДП.

Во почетокот на декември, во пензионерски дом во Пробиштип, во присуство на голем број пензионери, ангажираните лица во проектот и корисниците на услугите, беше извршена презентација на она што е планирано, а што е реализирано. Од излагањето на

Анцица Кијајова координатор на проектот, од видео записите и од искачувањето на корисниците на услугите може да се заклучи дека целта е постигната и во 6-те месеци овие пензионери биле мошне пристојно опслужувани од страна на ангажираните лица. Тие не само што се задоволнии од грижата што за нив ја покажала општината во шесте месеци, од жените што се грижеле за нив, туку замолија ако може проектот да продолжи. Голема благодарност за проектот исказаа и лицата кои беа ангажирани да им пружат помош на беспомошните, да им влејат сигурност и безбедност, барем во еден дел од денот. Како што истакнаа тие, покрај тоа што си го организираше денот, се сртнале со разни човечки судбини, запознале многу позитивни лица меѓу кои стекнале и нови пријателства. „Убаво е кога извршува некоја општествено-корисна работа, кога си корисен на некого“ беа едногласни оние што помогале на шеесетмината стари и беспомошни лица.

На крај координаторката на проектот Анцица Кијајова, од име на општината им врачи сертификати за остреченошта во вакви работи на 6-те жени.

М. Здравковска

пчелите. Уживам кога ги слушам, не ме заморува работата, тоа ми е како една убава мелодија, – вели дедо Ацо кој сега навлегува во 78 година од животот.

И другите пчелари што ги запушавме кои има изложено мед и производи од мед го потврдија истото.

– Не е лесно да се произведува мед, сака да се внимава на болестите што годинава заради временските прилики се појавија кај пчелите. Државата субвенционира со 600 денари од пчленско семејство. Треба внимавање, посебно како да презимат пчелите – рекоа пчеларите од Прилепско и пошироко, од Македонија, присутни на прилепскиот саем меѓу кои имаше и пензионери.

На крајот, дедо Ацо порачува:

– Не постои ниту еден производ во природата толку богат со сите потребни елементи што му се неопходни на човекот за одржување на животот, како што се пчелните производи. Богати се со: 37 минерални материи, 17 видови на аминокиселини, кои ги има во нектарот и поленот, како и многу витамини B1, B2, B3, B12, ЦА, Е и други. Земете го најдобро од природата – медот, млечот, поленот и прополисот: како храна и лек, онака како што правеле боговите зошто го чуват здравјето и го продолжуваат животот.

К.Р.

ЗП Прилеп

Медот - храна на боговите

Неодамна во Прилеп, во организација на пчеларското друштво „Братство“ беше отворен „Саем – панаѓур на медот“. Учествуваа околу 50-тина пчелари од градот и од цела Македонија. На оваа пчеларска изложба

беше испратен на усновување за пчеларството во пчеларска школа во Нови Видолоски, Хрватска – вели дедо Ацо пчеларот.

– Во 1957 година се формира во Прилеп пчеларското друштво „Братство“. Сега тоа брои 85 членови – пчелари, со по повеќе или помалку пчелни семејства. Денес јас имам 85 кошници со пчели. Пензионерските денови ми се исполнети со едно благородно хоби. Ги одгледувам пчелите и се разбира со тоа заработувам. Моите пчели „пасат“ од багремите и ливадите во близина на селото Клепач. Годинава, беше тешка за пчеларите. Во поранешните години имам извадено, „произведено“ и до 4 тона мед.

Годинава, поминавме сите попоштите. Мислам дека ќе извадам 1500 килограми мед, но тие што имаат пчели на паша во планинските делови, во Мариово на пример, поминаа катастрофално. Убаво е да се одгледуваат пчели, но за тоа како и за сè, сака и знаење и работа. За мене благодет е и самото брмчење на

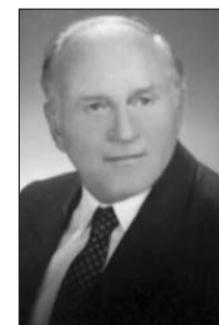
боговедовме разговор со еден од постарите и попознати пчелари во Прилепско, дедо Ацо Спиркоски.

– Со пчеларство се занимавам скоро 60-тина години. На почетокот кога започнав да одгледувам пчели во Прилеп немаше „образовани“ пчелари. Тогаш, околу 60-тите години на миналото век,

пишува, па нас- коро го очекува излегувањето на нова книга со 5.000 нови „мудрости на познатите“, како и за „Туризмите во македонскиот разговорен јазик“. Секој ден, двапати по еден час вози велосипед и жали што поради повреда на ногата не може и понатаму да се занимава со планинарење, скијање и летање со параглајдер, што му ги исполнувале деновите за „полнење на батерите“.

Животното и работното искуство му даваат за право да советува да се сфа-ти дека во животот мора и да се остари и за тоа треба да се биде подготвен, зашто ако при резимирањето на изми-натиот живот надвладеат негативни чувства заради неоствареност на пла-нираните дела, доаѓа до разочараност, демотивираност и депресија. Треба до последниот ден од животот да се биде активен, да се користи здрава храна, поче-сто дружење, а не затворање во себе си, како и следење на културни мани-фестиации. Користете ги советите на мудрите и накривете ја капата за ведра старост! – порача на крајот од нашата средба полниот со оптимизам примаријус Гајдов.

Доктор Гајдов е веќе 12 години пензионер, но тоа само делумно го смени неговиот начин на живеење. Деновите му се исполнети со ментална и физичка активност. Многу чита белетристика, која му претставува најевтина, но највредна разонодна и забава. Решава кр-тозборки за ментална релаксација. На стари години научил да работи со компјутер и преку интернет редовно е во тек со настаните во светот. Постојано

Ст. Лозановски

ЗИП од Штип

Прослава на два празника

Трети декември – Светскиот ден на инвалидски пензионери, Здружењието на инвалидски пензионери од Штип го прослави заедно со пензионери од повеќе градови од Македонија и со-седна Србија, од градовите Лесковац и

пензионери на Македонија, Љубомир Јанев со пригодно излагање за празникот и за Денот на дрвото.

Празникот на инвалидските пензионери им го честиташе и градоначалник Илчо Захариев при што им посака и во иднина да се дружат на вакви средби и да соработуваат со пензионерите во Македонија и пошироко се со цел да си го разбираат животот и да си го продолжат векот.

На присуството исто така им се обратија и претседателите на инвалидските здруженија од Куманово, Кавадарци, Прилеп, Велес, Свети Николе, Штип и гостите од Лесковац и Трговиште. Одбележувањето на празникот се совпадна со „Денот на дрвото“ така што на прославата беа присути околу 400 пензионери (100 од Србија), а поголем дел учествува во пошумувањето на голините. Присуствите ги поздравија претседателот на Здружението на инвалидски пензионери од Штип и претседател на Сојузот на инвалидски

Софija Михајлова

Трговиште. Одбележувањето на празникот се совпадна со „Денот на дрвото“ така што на прославата беа присути околу 400 пензионери (100 од Србија), а поголем дел учествува во пошумувањето на голините. Присуствите ги поздравија претседателот на Здружението на инвалидски пензионери од Штип и претседател на Сојузот на инвалидски

ЗП Охрид и Дебрца

Благодарност за здравствената помош

Делегација на ЗП Охрид и Дебрца предводена од претседателот на ИО Георги Трпчески, во рамките на одбележувањето на „Неделата за грижа на старатите лица“ ја посети ЈЗУ Општа болница Охрид и се информира за грижата на пациентите во Геронтолошкото одделение во кое се сместени над 30 пензионери. Директорот на болницата д-р Љубен Арнаудов истакна дека

нов објект, непосредно до постојното одделение со 50 соби и капацитет за сместување на 100 пациенти. Изградбата ќе започне со обезбедувањето на потребните 260.000 евра од донатори од Охрид и од иселеници, здруженија и други асоцијации. Најава за донација на финансиски средства и опрема има од охридското социјално здружение „Свети Наум Охридски“ со седиште во Мелбурн – Австралија.

Претседателот на ИО на

ЗП Охрид и Дебрца Георги Трпчески, средбата ја оцени

како нов почеток на взајемна соработка со ЈЗУ Општа болница Охрид, при што истакна дека Охридското здружение целосно ја поддржува иницијативата и активно ќе се вклучи во сите инвестициони и други иницијативи согласно своите можности.

Претседателот Трпчески, во знак на

благодарност за здравствена помош и лекување на пензионерите во оваа ре-

номирана Градска болница им врачи

признанија на директорот на ЈЗУ Општа болница д-р Љубен Арнаудов, на хирургот д-р Дијел Аголи, анестезиологот д-р Наум Латко и на интернистот д-р Томислав Џуцулоски.

К. Спасески

Од неодамнешната посета на Скопје

Туристичка стража, и скопските пензионери

Комитите, античките македонци и партизаните се главна атракција во Скопје, особено на плоштадот на главниот град на Република Македонија. Станува збор за туристичката стража, која секојдневно го обиколува центарот на градот и на туристите им го пренесува своето знаење за историјата и значењето на објектите поместени во главниот град, а исто така им ги разубавува фотографии на посетителите, создавајќи преплет на старото време со новото. Момчињата облечени како „Античките Македонци“ велат дека немаат време да здивнат од работа, бидејќи странските туристи намогу се интересираат за нивните копја, шлемови и штитови, а исто така баарат одговор и на многу прашања поврзани со Античка Македонија.

– Странците буквално трчаат за да се фотографираат со нас, а доста интерес покажуваат и за историските приказни, од времето на Александар Македонски, Филип Втори и Фалангата и друго. Досега најмногубројни се туристите од Јапонија, Холандија и од земите најразните најубави од страните што минуваат низ градот, се оние од античкиот период. Туристите речиси без исклучок се фотографираат по-край спомениците, ана фотографиите има и по некој пензионер. Така стотините фотографии од Скопје и од Македонија, ќе завршат во албумите на туристите од целиот свет.

Стојан Кумунешоски

нуваат да ја раскажуваат историјата според своето знаење. Инаку туристите покрај спомениците на Македонија, исто така, се интересираат за опиците, носите и старовремското комитско оружје. Некој од пензионерите често пати „држат“ цели предавања на одредена тема од историјата, а според нивните впечатоци најубави од страните што минуваат низ градот, се оние од античкиот период. Туристите речиси без исклучок се фотографираат по-край спомениците, ана фотографиите има и по некој пензионер. Така стотините фотографии од Скопје и од Македонија, ќе завршат во албумите на туристите од целиот свет.

Стојан Кумунешоски

Ресвератрол - тајната на црното вино

Често спомнувањиот француски парадокс: консумирањето обилна и мрсна храна на Французите, но истовремено и помала појава на заболувања на срцето и крвните садови наспроти другите земји, се крие во консумирањето црно вино.

Истражувањата, дека е ова вистина, почнале во 1990 година, кога американскиот новинар Едвард Долник првпат јавно ги објавил идеите на професор д-р Џ. Ричард за медитеранската

исхрана која го штити здравјето, како и за важната улога на црното вино кое во медитеранските земји, посебно во Франција, традиционално се консумира за ручек. Многу научници почнале да ја истражуваат медитеранската исхрана и состојките на прехранбените продукти кои би го објасниле овој феномен. Тогаш е откриен ресвератролот, состојка која ја има во црното вино, а која верувале или не, го штити гроздот од мрвла. Од таа причина ресвератролот се создава во поголеми количини кога

Музиката лечи

Според некогашните, но и според денешните истражувања човечкото тело се однесува како еден вид „музички“ инструмент. Утврдено е дека секоја клетка на телото избира со одредена фреквенција. Клетките во организмот произведуваат одредена „мелодија“ која ако е хармонична – здрави сме, а ако не е – не сме. Во тоа се крие и најголемиот потенцијал на музиката во лечење на болестите. Но, за да може нашиот организам да произведе мелодија каква што му е потребна, треба добро да се наштима, како што се штима клавири или гитара. Тоа наштимување е лесно, затоа што најштим мозок посушно реагира на секоја фреквенција, на секој звук кој доаѓа до него. Секој тон е вибрација која влијае на човечките организам на физичко и емоционално ниво. Како резултат на тоа со музика можат да се лечат разни болести и тегоби, но со музика можат и да се поттикнуваат многу креативности или да се намали стресот. Музиката поволно влијае и на јакнење на имунитетот и на побрзо оздравување, бидејќи со слушање музика организмот лачи ендорфин, хемиска супстанција позната под називот „хормон на среќата“, кој го подобрува расположението и ја елиминира болката во значителна мера.

Во лечењето со музика познат е таканаречениот „Моцартов ефект“, назив кој се користи кај позитивните влијанија на Амадеусовите генијални мелодии на нашиот ум. Во последните дваесетина години повеќе видни научници врз база на многубројни истражувања и експерименти утврдиле дека музичките дела на Моцарт ја синхронизираат десната и левата половина на мозокот. Овие музички дела придонесуваат за опуштање, побудуваат креативност и мотивација, ја подобруваат концентрацијата, како и способноста за квалитетно размишлување. Музиката на салзбуршкото „Нудо од дете“, не само што е

годината е влажна, како оваа, бидејќи тогаш повеќе мрвла го напаѓа гроздето.

Со повеќе истражувања се утврдило дека ресвератролот се вбројува во силните антиоксиданси и има цела низа на благотворни влијанија на здравјето: спречува парализа на срцевиот мускул, го забавува згрутчувањето на крвта, го спречува создавањето на тромбови во мозокот и во крвните жили. Благотворен е кај воспалителните болести на кревата и дијабетесот. Механизмите на дејствувањето на ресвератролот не се до крај објаснети. Се претпоставува дека еден од начините би можел да биде неговото влијание на заштита на страничната опна и страничните структури од оксидација на клетките. Најважната улога на ресвератролот е поврзана со заштита на крвните садови и срцето, бидејќи тој ја спречува/ограничува срцевата фиброза, која е многу честа причина за смрт. Тоа е состојба предизвикана од зголемен притисок, а се состои од рапидно активирање на клетките кои лачат колаген, па со тек на време причинуваат здебелување на срцевиот мускул. Во такви околности срцето се потешко пумпа крв и настапуваат тегоби кои можат да доведат до смрт.

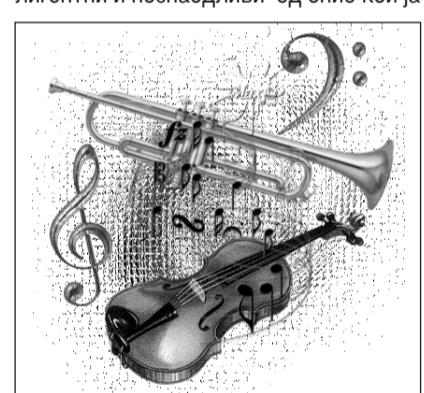
Ресвератролот благотворно влијае и на мозокот. Во ноември 2008 година, објавен е заклучокот од истражувањата на експерименталните животни на Универзитетот Корнел.

Истражувачите забележале дека секојдневно консумирање на суплементи со ресвератрол предизвикало значајно намалување на притисокот на

пријатна за слушање туту таа и го намалува стресот, влијае на побразо учение, на јаснотијата на изразување и на способноста на донесување на интуитивни заклучоци.

Со истражувањата врз лабораториски животни, утврдено е дека глодари изложени на Моцартова музика многу побрзо го нафагле излезот од лавиринтот, во однос на оние кои го барагле излезот во тишина или биле изложени на некоја друга музика.

И што е уште поинтересно, глодарите кои слушале Моцартова музика пред да се родат, додека биле во стомакот на мајките, биле многу поинтелигентни и поснаодливи од оние кои ја

немале оваа привилегија. Тоа сознание може да се забелжи и кај лутето, па затоа идните мајки нема да згрешат ако за време на бременоста слушаат Моцартови сонати, велат истражувачите.

Музиката, особено класичната, поволно влијае и на билниот и на животинскиот свет. Утврдено е дека растенијата под влијание на музика побрзо растат, а кравите даваат повеќе млеко! Во 2001 година тосканскиот одгледувач на винова лоза Carlo Cignozzi во потрага по еколошки начин за заштита од штетниците, но и за подобри приноси експериментирал со музика. Во своето лозје поставил звучници и пуштал класична музика. По известно време забе-

лжал дека гроздето побрзо узреало и било поздраво. Во врска со тоа во 2006 година група специјалисти од филенскиот земјоделски факултет спровеле независно истражување во кое заклучоците на Cignozzi и службено биле потврдени. Но групата утврдила дека резултатите не биле така добри кога пуштале поп, рок и хеви-метал музика, додека покрај со класичната музика приносите биле добри и кога пуштале чез и традиционална индиска музика. На кантри музика тие воопшто не реагирале!

Да се вратиме на лечењето. И во древни времиња била позната „лековитоста“ на разни звуци од тапани или лечењето со звучни вибрации од тибетанските чинии кои благотворно влијаат врз организмот и врз рамнотежата на „раштиманите“ процеси во организмот. Познато е и тоа дека со звукот од ударите на индијанските тапани се кревал моралот на војните.

Денес со многу истражувања научно е утврдено дека со слушање музика или одредени звуци се ослободува организмот од блокади, од стрес, од бошка, од стравови и друго. И повеќе од тоа, со звучни вибрации се прочистува и просторот од негативна енергија.

Да го споменеме и симпатичниот и евтин предмет кој е убаво да го имате во својата кука или во просторот во кој престојувате. Станува збор за кинеските звончиња – висечки предмети од бамбус, метални звучници, школки и слично, кои при струењето на воздухот произведуваат пријатни звуци. Нивниот звук го отстранува стресот и истовремено носи чувство на спокој, а исто така ја отстранува негативната енергија од просторијата и предизвикува многу попрецизни модели, бидејќи постапките станаа многу помодерни.

Доцент д-р Предраг Митровиќ, кардиолог на белградскиот Ургентен центар, тврди дека пациенти кои доживеале инфаркт многу побрзо оздравуваат ако слушаат соодветна музика.

М. Дамјаноска

Исфрлете го никотинот од телото, со помош на храна

Ако веќе сте решиле да пушите, правете го тоа на најламетниот начин. Во секој случај, пушењето е штетно за организмот, а тоа значи дека ако не сте „откажувач“, ќе треба да ја репарирате направената штета. Има ли подобар начин од природната исхрана?

ВОДА

Пушењето води кон дехидратација. Според многу истражувања, консумирањето на големи количини вода може да ви помогне во откажувањето од пушчење и во намалувањето на застапеноста на никотин во телото.

СОК ОД МОРКОВ

Ако пушите, треба да знаете дека никотинот останува во телото цели три дена. Никотинот ја оштетува вашата кожа. Сокот од морков е добар за кожата, а исто така е и богат со А, Ц, К, и Б – витамини кои помагаат во исфрлањето на никотинот од организмот.

БРОКУЛИ

Овој зеленчук е богат извор на витамини Ц и Б5. Пушењето ја смалува количината на витаминот Ц во телото. Така, јадете брокула за да го „исфрлите“ никотинот, т.е. да го анулирате негативниот ефект од неговата конзумација. Брокулата помага и во намалувањето на тежината, а добра е и за трудници.

ПОРТОКАЛ

Сокот од портокал е богат извор на витамин Ц. Редовното јадење на портокал може да го забрза метаболизмот на телото и да ве ослободи од стресот.

М. Дамјаноска

ЗЕЛЕНЧУК СО ЗЕЛЕНИ ЛИСТОВИ

Спанакот е најдобриот темнозелен зеленчук кој не само што е богат со витамини, туку и со фолна киселина. Ако сте времена и сте загрижена за остатоците од никотин во вашето тело, јадете спанаќ.

КАЛИНКА

Оваа овошје помага во циркулацијата на крвта и го зголемува бројот на крвни клетки во телото. Ако сакате да ја намалите потребата за никотин на организмот, калинката е вистинскиот чекор.

КИВИ

Кивите е уште едно мошне ефикасно овошје во борбата со никотинот. Богато е со витамин А, Ц и Е. Како што веќе рековме, пушењето предизвикава недостаток од овие витамини во организмот.

ЗРЕНОСТ ОВОШЈЕ

Бобинките, како јагодите на пример, не само што се од помош при борбата со никотинот, туку помагаат и во исфрлањето и на други токсини од организмот.

Модерна технологија во стоматологијата

Во изминатите години, а се уште и денес, производството на забни протези и имплантанти се темели врз метода на земање отпечаток со користење специјален восок. Оваа метода се смета дека е стара над 5000 години.

Во восочната постапка стоматолозите се потпираат на профилирање на оштетениот заб (или заби) со внимателно определени производни чекори и макотрпа работи. Во текот на последната деценија дигиталните алати и технологии го скратија времето на изработка, го поефтињи чинењето и им овозможија на забните лаборатории да изработуваат многу попрецизни модели, бидејќи постапките станаа многу помодерни.

За што станува збор? Денес во светот се произведуваат имплантанти и протези со така нареченa ДМЛС метода (Директното ласерско синтетизирање на метал). Ова е техника за производство на додатоци (имплантанти) и делови каде со помош на ласер се нанесуваат слој по слој цврсти честички од метален прав и се создава цврста структура. Оваа метода може да се користи за создавање производи со исклучително сложена геометриска форма. Со овој начин на производство можат да се создаваат покреативни, пофлексибилни и поинсплативни производи не само во стоматологијата, туку и во многу други гранки на медицината. Определени компании веќе ја користат ДМЛС технологијата за производство на низа медицински специфични ортопедски имплантанти како што се вештачки зглобови за колено, делови за колкови, вештачка рака, зглобови за прсти, но и за по-веке дентални апликации за разни индивидуално прилагодени забни имплантанти. За изработка на сето тоа се користат најчесто челик кој не рѓосува, титан, легура од кобалт и хром и друго.

Според Ravao Cascone, потпредседател на Одделот за истражување и развој во Арген, најголемиот производител на стоматолошки легури и имплантанти во светот, компаниите кои произведуваат коронки, крунички, мостови и друго со ДМЛС технологија, можат да ја простираат својата понуда на стоматолошки производи, да го намалат бројот на потребните машини за изработка, да го намалат одпадот и знатно да ја зголемат продуктивноста.

Како дошло до пронаоѓање на ДМЛС технологијата? Преминот од класичната во дигиталната стоматологија почнал со потрагата по идејен калап и што поприроден физички

изглед на изгубениот заб. Тако се дошло до создавање на дигитален еквивалент на восочниот модел. Дигиталниот еквивалент е слика на забот земена директно од устата на пациентот со помош на интраорален скенер. Проектирањето на забот се прави со помош на компјутер и соодветен софтвер (програм) така наречен „дизајн потпомогнат со компјутер“ или на англиски CAD, програм кој се користи во архитектурата, градежништвото, автомобилската индустрија и за други цели. CAD програмот исто така се користи и за изработка на компјутерски анимации и специјални ефекти во филмови, реклами и друго. Проектирањето со помош на компјутер дава модел во 3D (3 измерванија) кој може да се користи за реставрирање на оштетениот заб. Најнапред овој метод се викал CAD/CAM технологија или компјутерска симулација која овозможува дизајнирање и изработка на протетски работи со која стоматологот може да го обнови забот со материјал кој има извонредни карактеристики и тоа во сама една единствена посета кај стоматолог. Самата постапка на изработка на инплантантовт или на делумната реконструкција е брз и едноставен. Со помош на специјална камера се зема дигитална снимка на забот, потоа податоците компјутерски се обработуваат и се трансформираат во тродимензијална снимка на заб. На крајот, со специјална гладалка се изработува заб од веќе подгответи блокови според добиенот модел.

ДМЛС методот е техника за производство на стоматолошки додатоци (имплантанти) и делови која претставува најреден чекор во развојот на дигиталната стоматологија и е продолжение на предходната метода. ДМЛС методот е многу попрецизен од претходниот. Автоматизиран

Интервју со директорот на старскиот дом „Зафир Сајто“ во Куманово, Џемаљедин Неџипи

Главна цел: поквалитетни услови за живот на станарите

- Вие сте од неодамна директор на Домот за стари лица „Зафир Сајто“ во Куманово. На што сè наидовте кога стапувате на оваа функција?

Секој менаџер кога стапува на функција сака да наследи институција која нема проблеми, но за жал денеска тешко е да се најде таква каде се решени сите проблеми, пред се заради недоволно добро дефиниран систем на менацирање, односно, непочитување на стандардите на системот на финансиското управување и контрола во субектите од јавниот сектор. Домот „Зафир Сајто“ во Куманово е основан во 1956 година како самостојна установа за грижирање на стари и измештени лица. Основниот објект е изграден во 1978 година. Во одредени периоди бил зголемуван капацитетот, но не била направена суштинска реконструкција, па затоа неопходно е потребно во најскоро време да се направат суштински промени како би можеле корисниците да имаат достоинствен живот со квалитетни услуги кои ќе одговараат на нивната возраст. Исто така, во делот на организационата структура наидовме на несоодветна поставеност на службата, која доведува до нефункционалност во одредени сегменти на работењето, а има и персонал со нерешен статус.

- Што преземавте за да се подобрят условите во кои живеат сега станарите?

Имајќи предвид дека главната потреба на нашите корисници е да имат достоинствен живот, а тоа подразбира добри услови за сместување, квалитетни и навремени здравствени услуги, квалитетна храна, нега и социјален живот, веднаш по стапување на функцијата прв човек во оваа институција се фокусира да ги подобри овие работи. Почнувајме со реконструкција на Геријатријата, која беше во најлоша состојба. Планираме реновирање на 11 соби, 11 тоалети и едно купатило. Вкупната вредност на оваа реконструкција изнесува околу 1.800.000 денари. Исто така, во наредната година планираме да издвоиме финансиски средства со кои би можеле да реконструираме уште еден дел од објектот. Наидовме на разбирање од

ROTARY CLUB – Скопје – Скопје и овде сакам јасно да им се заблагодарам за покажаниот интерес за финансиска помош за реконструкција на уште 12 соби, 12 тоалети и едно купатило. Се надевам дека многу брзо ќе дојде до реализација и на овој план. Во делот на исхраната, се обидуваме да ја исфрлиме сувата и козервирана храна и да ја замениме со наша традиционална готвена кујна. Се разбира, овој начин на исхрана е многу поадекватен за здравјето и возраста на нашите корисници. Во доменот на здравствената заштита, покрај приватната амбуланата која е сместена во нашиот објект, добра соработка имаме и со Општата болница и Здравствениот дом во Куманово. Се надевам дека законските можности ќе ни овозможат во наредната година да ангажираме надворешни соработници-лекари специјалисти, со цел нашите корисници да имаат уште подобра здравствена грижа.

Во Домот, се трудиме секојдневно да внесеме нови содржини во социјалното живеење на нашите станари, со цел мониторингот на третото доба што помалку да ја чувствуваат. Секоја година носиме Програма за одредени активности кои секојдневно ги ангажираат нашите корисници. Така на пример, организираме различни културни манифестиации, приредби, еднодневни екскурзии и др. Уште еднаш сакам да напоменам дека овие активности се неопходни бидејќи старите лица треба да водат активен живот во кој ќе бидат целосно ангажирани нивните потенцијали. Многу добра соработка имаме со ЗП Куманово

то за труд и социјална политика и другите органи?

Се разбира дека без добар тим, раководителот не би можел да има добри резултати. Јас како директор се трудам секојдневно во консултации со колегите, да изнајдеме најдобри решенија за одредени прашања како би можеле со квалитетна соработка, тимски да понудиме услуги со повисоки стандарди на нашите корисници. Домот за стари лица „Зафир Сајто“ функционира во рамките на Општина Куманово од 2006 година, но се финансира и со наменски дотации од Министерството за труд и социјална политика. Со сите институции имаме многу добра соработка, но се разбира дека финансиската поддршка зависи од нивните можности. Согласно Статутот на Домот, средства за финансирање се обезбедуваат од следните извори: 24.50% се од Буџетот на Р. Македонија, преку наменски дотации од Министерството за труд и социјална политика и од Буџетот на општина Куманово, а 75.50% се од сопствени приходи, од наплатата на надомест од корисниците на услуги. За да можеме да функционираме подобро и да можеме да бидеме конкурентни на пазарот за сместување на стари лица, ќе мора да се избалансира процентот на финансирање или пак да се зголеми цената на сместување.

• Покрај што се води грижа за здравјето, исхраната и условите за сместување, што уште им нудите на станарите во домот, што организирате за нив за да им ги раздадете монотоните денови?

Ние во Домот, се трудиме секојдневно да внесеме нови содржини во социјалното живеење на нашите станари, со цел мониторингот на третото доба што помалку да ја чувствуваат. Секоја година носиме Програма за одредени активности кои секојдневно ги ангажираат нашите корисници. Така на пример, организираме различни културни манифестиации, приредби, еднодневни екскурзии и др. Уште еднаш сакам да напоменам дека овие активности се неопходни бидејќи старите лица треба да водат активен живот во кој ќе бидат целосно ангажирани нивните потенцијали. Многу добра соработка имаме со ЗП Куманово

во, Здружението на жени „Нада Михайлова“ и нивниот поетски клуб „Обденица“, Црвениот крст и други. Заеднички, честопати организираме различни културни програми со цел унапредување на квалитетот на животот на старатите лица.

• Ви е сте млад човек и сте далеку од третото доба. Во контакт со станарите на домот слушнавме многу положни заборви за Вас иако не сте далеко во домот. На што се должи тоа?

Се разбира дека не е лесно да ги решиш проблемите кои ги имаат старатите луѓе, но за да се занимаваш со горенаведените проблеми, треба да имаш почит кон луѓето, особено кон старатите лица, хуманост, етика и интегритет, како и трпение да им ги испуштиш маките кои ги имаат без разлика на која возраст да си. Јас скоро секој ден ги посетуваме нашите станари, а мојата канцеларија е отворена не само за вработените туку пред сè за нив. Овој начин на комуницирајќи ми овозможува пристап до сите проблеми со кои се соочуваат корисниците, како и изнаоѓање на начини за решавање на истите. Кусо е времето од шест месеци, за да можам да се пофалам дека сум направил нешто добро. Но, човекот и грижата за него, секогаш ми биле и ќе ми бидат во центарот на моите преокупации. Нашите корисници се задоволни до сега од нас, се надевам дека така ќе биде и во иднина.

• И на крајот Вашата порака?

Имајќи ги предвид трендот на старењето на населението во Република Македонија, мојата порака и до владините и до невладините институции и организации и до сите други е, што повеќе да инвестираат во квалитетни институции за стари лица, како би можеле како општество да изградиме подобра инфраструктура за нивниот живот. На граѓаните кои не се во социјален ризик и кои имат услови да чуват стари лица во нивните домови им препорачувам да не ги носат старатите лица во установи за сместување, затоа што според анализи кои се направени од Обидите нации стапејќи во домашни услови се поквалитетно отколку во установите основани за такви намени.

Калина С. Андонова

ЗП Пробиштип Три генерации

Година во одбележувањето на „Неделата за грижа за старатите лица“ која траеше од 17-ти до 22-ри ноември, се вклучија три генерации – од ЗП Пробиштип, волонтери од Општинската организација на Црвениот крст и деца од детската градинка „Гоце Делчев“ од Пробиштип. Во шесте дена секојдневно се случуваше по некоја активност се со цел да им се покаже на

измештите пензионери дека не се заборавени и оставени самите на себе. Така, беа посетени десетина пензионери и пензионери во пензионерскиот дом, при што председателот на ЗП Пробиштип Групка Манасиев им посака добро здравје и долг живот, напоменувајќи дека и тие се дел од здружението и дека грижата за нив не престанала. Од името на Црвениот крст ги поздрави секретарот Митко Георгиевски, а деца ја се представија со песнички и стихотворби за бабите и дедовците. На крај, на посетените им без врачи скромни подароци. Во рамките на одбележувањето на оваа манифестија се одржаа и спортски напретвачи помеѓу пензионерите и волонтерите од Клубот на млади при Црвениот крст од Пробиштип. Исто така, докторскиот тим при Црвениот крст организираше предавање на неколку здравствени теми посебно наменети за оваа популација, а беа направени и здравствени прегледи – меренje на притисок и шеќер во крвта. Треба да се истакне и тоа дека волонтерите од Црвениот крст во еден ден посетија повеќе рурални населби и на пензионерите со ниски пензии им врачија пакети со облека, а Активот на пензионерки организираше посета на стари и болни лица во неколку домови во Пробиштип.

М. Здравковска

КМ МАРЈАН ДООЕЛ СКОПЈЕ

Ул. Водњанска бр. 60
Тел. 02/3 223 392 ; 02/3 223 786
www.kmmedical.com.mk

1.550,00 ден.

1.199,00 ДЕН

ЗГЛОБЕН МЕРАЧ НА КРВЕН ПРИТИСОК АЕГ (ГЕРМАНИЈА)

AEG

АВТОМАТСКИ МЕРАЧ НА КРВЕН ПРИТИСОК СО НАДЛАКТИЦА АЕГ (ГЕРМАНИЈА)

500,00 ден., ГРАТИС

МЕРАЧ НА ШЕЌЕР ВО КРВ МЕДИСАИН ММ1000 + 50 ТЕСТ ЛЕНТИ + ЛАНЦЕТИ

900,00 ДЕН.

10 % попуст за пензионери

КОНЦЕНТРАТОР НА КИСЛОРОД – ЗАМЕНА ЗА СТАРИТЕ БОЦИ СО КИСЛОРОД

AEG

ЕЛЕКТРИЧНО ЁБЕ ЗА ЗАТОПЛУВАЊЕ ВО ЗИМСКИТЕ ДЕНОВИ

ЕЛЕКТРИЧЕН АСПИРАТОР ЗА НОС ЗА ДЕЦА И ВОЗРАСНИ

ИОНИЗАТОР ЗА ПРОЧИСТУВАЊЕ НА БАКТЕРИИ И ВИРУСИ ОД ЗАГАДЕН ВОЗДУХ ЕЛЕТРОПЛАСТИКА ИТАЛИЈА

ИНФРА ЦРВЕН ТЕРМОМЕТАР ЗА ЧЕЛО И УВО АЕГ

ДИГИТАЛЕН ТЕМОМЕТАР АЕГ 4904

ИНХАЛАТОР ЗА ОЛЕСНУВАЊЕ НА ДИШЕЊЕТО ЕЛЕТРОПЛАСТИКА ИТАЛИЈА

ИНХАЛАТОР СО ДЕТСКА АПЛИКАЦИЈА

АФОРИЗМИ

* Карактеристика на младоста е романтизмот, а на староста ревматизмот!
 * Половина од животот човекот го поминува губејќи го здравјето, а другата половина се обидува да го врати!
 * Би било добро кога младоста би знаела се што може, а кога староста би можела се што знае.
 * Младоста ни е дадена да правиме глупости, а староста да се каеме за нив.
 * Многу е подобро со 60 години да си млад, отколку со 40 да си стар.
 * Човекот во староста треба да го очекува она што го направил за старите додека бил млад.
 * Сите сакаат да живеат долго, а никој не сака да биде стар.
 * Пензионерите што не го испланирале животот однапред, се постојано болни.
 * Кога си здрав ти недостасува сешто, а кога си болен само здравје.
 * Здравиот човек има илјада желби, а болниот само една.
 * Ако си болен лекувај се, ако си здрав чувај се!
 * Храната треба да биде лек, а лекот да биде храна.
 * Повеќе луѓе умреле од јадење и пиење, отколку од меч.
 * Медицината е толку напредната, што практично нема потполно здрав човек.
 * Најдобри лекари на светот се д-р. Диета, д-р. Мир и д-р. Веселник.
 * Здравиот просјак е посрекен од болниот крал.
 * Стар човек оженет со млада жена личи на некој што купил книга за друг да ја чита.
 * Младите би сакале да бидат верни, а не се, старите би сакале да бидат неверни, ама не можат.
 * Труди се некој да насмееш, а не да го навредиш.
 * Омразата е штетна за здравјето.
 * Бескорисно е во староста да се продолжува животот, треба младоста да се продолжува.
 * Додека си млад уживаш, а кога ќе станеш свесен за тоа, почнуваш да старееш.
 * Во кука во која не влегува сонце, набргу ќе влезе лекар.
 * Младите знаат се, луѓето во средни години се сомневаат во се, а старите веруваат во се.
 * Правдата некогаш спие, но никогаш не умира.

СКАНДИ	СКОМАЧ КАТА НА ФОТОСОТ	ТУТКАЛ	ИЗОРАНИ, НЕПОСЕСАНИ НИВИ	ДОМАШЕН ФУСТАН	СКАНДИ	ИСКРА	АНТИМОН	СКРАТЕН ПОППИС	ЈУЖНО-АФРИКАНСКО ВИСОКО ДРВО	СТЕПЕН ВО ЧУДО
ВИД РАКО-ТВОРБА					ЕКСЦЕС, ИСПЛАД АВТОЗНАК ЗА ШАБАЦ					
АВТОРОТ НА ГОРСКИ ВЕНЕЦ					ПЛАНИНА ВО МАКЕДОНИЈА МЛЧЕН ПРОИЗВОД					
ГЛУПАК (АРХ.)					РАСТЕНИЕ СО ЛУТ КОРЕН ПОКРАИНА ВО МАЛИ					
МОНЕТА					ИЗРАЕЛСКИ СЛИКАР ЈАКОВ ИЗЛЕТ ВО ПРИРОДА					АМБЛЕМ
АНГЛИСКИ СЛИКАР ВИЛИЈАМ				ФРАН. ПЕЈАЧКА ЕДИТ БЛЕСКОК					ГАУС ДУЧЕРОВ ПИСАТЕЛ АНТУН МАРИЈА	
АВТОЗНАК ЗА РИЕКА			МАШКОМ ИМЕ АСТАТИН					АНРИ РАБО СЛОМ, НЕУСПЕХ		
СКАНДИ	ИЗИДРЕН СЛОВ	НАУКА	СКАНДИ	АМПЕР	ЖЕНА НА СИНОТ (ДЕМ.) ЕЛ. СПРОВОДНИК			ПОРАН. СОВ. РАЗУ. СЛУЖБА ЖИВОТНО СО БОЦКИ		
ИНИЦ. НА АРТИСКАТА ДАРК			СВРЗНИК АНРИ РАБО		БРОД ЗА ПРЕВОЗ НА ТЕЧ. (МН.) АНИ ЖИРАРДО					ЕДЕН МАКЕДОНСКИ ФЕСТИВАЛ
АМЕР. ПРЕКУ-ОКЕАНСКИ АВИО-ТРАНСПОРТ			ЖЕНСКО ИМЕ АВТОЗНАК ЗА ОСЈЕК		Л.И. ОИН-ТЕТИЧКА ПОКРИВКА		ЖАК АРТИН КОМПОЗИТОР АДАМ		МЕТАР ИЗВИК НА НЕГОДИВАЊЕ	
НИШТЕСТЕ					ЖАК ИБЕР КРАТ. ГОДИНА ПР.Н.Е.			ГРАД ВО НОВ ЗЕЛАНД ЖИТЕЛ НА ГРЕНЛАНД		
ИНИЦ. НА АРТИСКАТА ТОД		РЕКА ВО ШПАНИЈА БАВИЛОН, БОГ НА ВЕТРОТ			ТОМЕ АРСОВСКИ БРИТАНСКА АВИОНСКА КОМП.		ЛАТИНСКА БУКВА НАТРИУМ		АЛ. КОРАЛИ НА ТОJ НАЧИН	
НАРОДНИ ТАНЦИ			НЕПОСТОЈАНОСТ РЕКА ВО КИНА							ФАРАД ЕДЕН ОД ДВАТА ТОНСКИ РОДА
БРАЗИЛСКИ ФУДБАЛЕР			МОДЕЛ СПОРТСКИ АВИОНИ А.Ж.			ЛИЧ. ОД ОПЕРА НА ВЕРДИ АМАДЕО АВОГАДРО				
НА ОНОЈ НАЧИН			АМЕР. ПРЕКУ-ОК. АВИО-ТРАНСПОРТ ЈОД			ВИД ЦВЕЌЕ ДЕНАР				
ОЧЕКУВАЊА					ПРЕДЛОГ			ЕДЕН МЕСЕЦ		

Хумор

Дошол некој човек кај лекар и му вели:
 – Докторе, ме боли цело тело! Ќе ја допрам главата – боли, ќе ја допрам ногата – боли, ќе го допрам stomакот – боли. Се ме боли. Откако лекарот детално го прегледал му вели:
 Телото ти е во ред. Скршен ти е прстот.

* * *

Дваница пијани си разговараат во кафеана.
 – Како реагира твојата жена кога пијан си дојаш дома?
 – Не сум оженет.
 – Па зашто пиеш?

* * *

Митре знаеш ли која болест е најдобра?
 – Не.
 – Склезрозата. Ништо не те боли, а се што ќе слушнеш ти е интересно и ново!

* * *

Го прашува дедото Ивица како се чувствува во школа кога им ги давале оцените.
 – Како тебе дедо кога си бил генерал. Стоев во став мирно и гледав во моите единици.

* * *

Доаѓа кај доктор млада згодна девојка со нејзината стара баба.

– Соблечете се, – и вели докторот на девојката.
 – Ама докторе јас сум болна, вели бабата.
 – Па добро. Зини и исплази го јазикот.

Доаѓа постара жена, преку 90 година кај лекар:

– Докторе, како да добијам СИДА?
 – Лесно, ама не ми е јасно зошто. СИДАТА е опасна болест.
 – Ако, со неа може да се живее уште 10 години.

На некој лекар дома му зазвонува телефонот. Го вика приятелот да играат карти.

– Дааѓам веднаш, вели, а женаму го прашува:
 – Драги, зар е толку итно?
 – Многу. Ме чекаат три пациенти!

– Дозволата ќе ви биде одземена и ќе платите казна, – му вели полицаецот на мртвот пијан возач.

– Зошто?! Колку имам крв во алхололот?

Итар Пејо и горделивиот богаташки син

Како секаде што има богаташки синови што не работат ништо, така и во Прилеп. Не работел ништо и си одел на кафе и начај, си пушел тутун на голем скапоцен чибук. Врвјејќи Пејо еднаш по сокак пред кафето го забележал и му дал еден сељам:

Добро утро, цар на веков – му рекол тој.

На овега му поласкале тие зборови, го викнал Пејо и му дал еден грош да се напие кафе или ракија.

Пејо разбрал дека му годат, ласкаат, овие зборови на богатиот, та и утреденто тоа го повторил. Пак добил грош и си го платил сиот трошок за тој ден. Му се заарнило на Пеја, па продолжил со оваа работа и понатаму.

Арно ама, за несреќа на Пејо, богатиот се ожешил.

Излегол богатиот пред кафето и го чека Пејо да го поздрави. Пејо разбрал дека се оженил и место познатиот поздрав му запнало едно „Добро утро слуга на веков“. Се растројвил богатиот и го прашал Пејо:

– Зошто ме направи ти мене слуга на веков?
 – Зошто ли? Ке видиш од утрe кога ќе ти забрани жената да седиш вака слободно пред кафето. А пак, кога ќе ти се изродат деца, ќе видиш каков слуга ќе станеш!

M.T.

Интервју со претседателот на ИО на ЗП Охрид и Дебрца Ѓорѓи Трпчески

Успеси какви што можат да се посакаат

ЗП Охрид и Дебрца е невладина, непартишка, непрофитна и мултиетничка асоцијација. Функционира 64 години, со 9.600 старосни и семејни пензионери, организирани во 30 месни ограноци од кои 16 во градот и 14 во руралните средини. Имајќи ја предвид многубројноста на оваа асоцијација, како и припадноста на членството во едно од на возраста – популарно наречена трета добра, оваа асоцијација заслужува посебно внимание во општествената структура во Охрид. Неспорен е фактот и сознанието дека ЗП е перманентно, континуирано и конзистентно функционира на високо ниво. Особено, значително се видливи успесите на ЗП постигнати во изминатите четири години, и тоа на сите полиња. Годинава што изминува – 2014, по успесите што ги постигна ЗП Охрид и Дебрца се смета за најплодна и најуспешна година. Не случајно, од СЗПМ Охридското здружение на пензионерите е оценето како едно од најактивните меѓу 54-те здруженија во Републиката, констатација која континуирано ја потврдува и претседателот на СЗПМ Драги Аргировски. Секако за

ваквите успехи, најголем придонес има претседателот на Извршниот одбор на ЗП Охрид и Дебрца Ѓорѓи Трпчески, еден од добитниците на високото општинско признание – патронот на градот Повелбата „Свети Климент Охридски“.

Претседателе Трпчески, секогаш поаѓате од демократскиот принцип во работа. Зашто?

ЗП Охрид и Дебрца функционира како и секоја правна институција со сите статутарни и правни акти, но многу поразлична од другите здруженија во Републиката. Во Охридското здружение нема акумулација на функции, односно еден член во органите не може да биде избран и на друга функција со што максимално е применет демократскиот начин на избори, а со тоа бројот на пензионерите во органите и телата достигна 210 членови.

Во прв план во Вашето работење секогаш е здравствената и социјалната заштита на пензионерите. Кајжете ни нешто за тоа?

– Во 2014 година се постигнати особено добри резултати во областа на здравствената и социјалната заштита

на пензионерите во Охрид и Дебрца со воведување на Пилот-проектот „Рурален доктор“ и со отворањето на неколку амбуланти и аптеки во селските населби. Во тоа посебен придонес има Министерството за здравство и Фондот за ПИОМ, со кои нашето здружение има одлична соработка. Секако, не може да се изостави и здравственото едуцирање на пензионерите. Во текот на годината беа организирани десетина предавања за актуелни болести и за превентива на здравјето на пензионерите, а предавачи беа истакнати лекари. Со воведувањето на климатско-бањската рекреација од страна на МТСЗ, годишно повеќе наши пензионери ја користат оваа бенифиција. Во однос на стандардот, Здружението континуирано секоја година обезбедува огrevно дрво на одложено плаќање на 10 рати, во просек на околу 1.200 пензионери. Ги снабдуваме пензионерите и со прехранбени артикли за новогодишните и велигденските празници, исто така, на рати. Има и други поволности. Вршиме посета на околу 20 до 30 пензионери со најтешки социјално-здравствени проблеми, освен во руралните ограноци на кои им даваме пакети со прехранбени продукти и облека.

Со кого соработува Охридското здружение за да ги постигне успесите и резултатите?

– Секако, најпрво со СЗПМ, а покрај успешната соработка со градоначалникот д-р Никола Бакрачески, охридската пензионерска организација има воспоставено зратимување со ЗП од Поградец – Албанија, Стара Загора – Бугарија, Врање – Србија, а годинава се зратими и со ЗП „Солидарност – Аеродром“ од Скопје. Во овој контекст, сакам да споменам и успешната соработка со СВР Охрид, Црвенот крст, Центарот за социјални работи, О.У. „Христо Узунов“, „Григор Прличев“, Општата болница, Брезата помош и други. Во оваа насока ЗП по повод новогодишните празници организира и хумани акции, за штитените во Гернтолошкото одделение на кои им врачи скромни подароци во облека и обувки и домашни стапински специјалисти.

Охрид е лулка на културата во Македонија. Претседателе Трпчески, колку Здружението е вклучено во културните забиднувања?

– Во рамките на здружението повеќе години успешно работи КУД во чиј состав е пејачка група, која во основа го негува охридскиот староградски мелос и извornата народна песна. Таа е и успешен репрезентант на охридската староградска песна во Републиката и странство. Настанува на Балканскиот фестивал на народни песни и игри, Охридските староградски средби, на многубројни летни туристички културни манифестијации кои се организираат во нашиот град, по разни поводи, а годинава неколку пати настапи на манифестијации во организација

на локалната самоуправа. Последен пат настапи на свеченоста по повод 7-ми ноември – Денот на ослободувањето на Охрид. Пејачката група, годинава се претстави и на летната манифестија „Во Трпејца на зајдисонце“. Значајно е да се спомене дека КУД при ЗП Охрид и Дебрца, успешно настапува на сите досега организирани фолклорни ревии на песни, музика и игри кои ги организира СЗПМ.

Убедливо без конкуренција, четири години по ред, Здружението го освојува првото место како севкупен победник на Пензионерската спортска олимпијада на Македонија. На што се должи тоа?

Благодарение на успешните подготвотки. Минатата година со трите по ред победи, преодниот пехар го освоиме во трајна сопственост. За ваквиот голем успех, имавме чест и задоволство, градоначалникот на Охрид д-р Никола Бакрачески за нас организираше прием. Нашето ЗП на Регионалните спортски натпревари од западниот регион на сите 19 натпревари е неприкосновен победник. Спортските натпревари на пензионерите на Македонија имаат цел физичка активност на пензионерите, дружење, воспоставување на поблиска соработка и размена на мислења и искуства. Интересно е да се каже дека идејата за организирање на Републиките спортски натпревари на пензионерите е на Охридското здружение и првите натпревари во 1996 година се одржаа во туристичкиот комплекс на „Инекс Горица“ во Охрид.

К. Спасески

Интервју со д-р Јордан Спасески, професор во пензија

Пензионерите се темел на општеството

На 8 декември – денот на големиот светец, учител и патрон на Охрид – Св. Климент, во пријатна атмосфера покрај брегот на Охридското Езеро, разговаравме со д-р Јордан Спасески, проф. во пензија. Чинот на овој разговор доби уште една димензија – нашиот соговорник го прославуваше својот 81 роденден.

Вие сте еден од ретките пензионери чијшто пензионерски стаж за само еден месец ќе изнесува 30 години. На што се должи овој долг пензионерски век?

– Пред се на тоа што почнав да работам на неполни 16 години како учител во с. Коњско. Бев воопшто најмладиот учител во Македонија. Потоа професионалните патишта и покрај завршната Учителска школа во Битола, се насочија кон Школата за внатрешни работи во Белград, потоа на Правниот факултет во Скопје, па на Белградскиот универзитет каде што се стекнав со звањето доктор на науки по безбедност, а се пензионирал како советник по безбедност во Владата на тогашната Социјалистичка Република Македонија.

Од Вас и од Вашите дела е видливо дека Вашиот професионален ангажман не заврши со пензионирањето. Како го постигнавте тоа?

– Откако се пензионирал продолжив да работам како професор на Факултетот за безбедност во Скопје. Активно се вклучив и во работата на Организацијата на резервните воени старешини, чијшто претседател беш од 1989 до 1995 година. Учествував со свои трудови на многу домашни и меѓународни симпозиуми и семинари од областа на одбраната и безбедноста и се потпишуваш како автор или коавтор на десет учебници за високообразование, исто така од областа на одбраната и безбедноста. Во подготовката е уште едно такво дело. Прашувате како го постигнавте тоа? Едноставно, пензионирањето на, за моја скрека, помлади години, ми даде нешто што како активен вработен соочен со сите предизвици, и сподобно можам да кажам понекогаш и стресови, не можев да го имам. Станува збор за времето со кое јас располагам со него, а не тоа со мене. Го распределувам и го „трошам“ на она што ми испловнува – лубовта кон книгата, нејзиното создавање, анализирањето на актуелните состојби од безбедносен аспект на регионот и пошироко, цртањето, правењето вино, дружењето со приятелите и семејството, прошетките покрај езерото...

Колку, според вас, општеството е тоа што треба да ја премести границата помеѓу работен и активен пензионер?

– Ова убаво го кажавте, затоа што јас не признавам „неактивно“ пензионерство. Општеството во целина преку институциите на системот постојано посветува внимание и грижа на пензионерите, не гледа на нив како на „завршена“ работа, туку им создава услови за нивно исказување и во поодминати години. Првите поуки за вредноснот систем на државата се добиваат токму од пензионерите, односно од бабите и дедовци-тие. Тие се најдобарата школа, еднакви се на воспитно-образовна институција. Оттука на пензи-

онерите треба да се гледа како на творци на темелните вредности на општеството. Впрочем, се што постои во Македонија е творба на претходните генерации, односно и на сегашните пензионери.

Што мислите за односот на државата коните пензионери?

– Државата ниту по каков било основ не ги двои пензионерите, меѓутоа нешто друго е во прашање. Да се биде пензионер надвор од Скопје е „виша сила“. Навистина скопските пензионери ги имаат повластиците во јавниот превоз како бонус повеќе од пензионерите во другите делови на Македонија. Но не е се во превозот. Всушност, се зависи од активноста на здруженијата на пензионери. Таму каде што се тие поактивни, придонесот за пензионерите е поголем и обратно. Најголем придонес се забележува во областа на културата и спорот, како и во забавно-рекреативните манифестијации кои имаат позитивно влијание врз здравјето и животот на претходните од третата добра. Исто така и местото на живеење има свое влијание. На пример пензионерите од Охрид, заради гео-културолошката постапеност на овој град, тие се попривилегирани од другите. Портите на Уранија, на Робевци, на Домот на културата и ширината на амфитеатарот им овозможуваат еден глобален поглед во домашната и во светската култура.

Покрај многуте Ваши активности го спомнете и цртањето. Во кој контекст го рековте тоа?

– Да, тоа е една од старите мои нереализирани „љубови“. Сега кога навистина имам повеќе слободно време почнав и да ја остварувам. Автор сум на околу педесетина слики инспирирани од природата околу мене, а ме поттикна и ме охрабри сепак да се опитам и во оваа област нашиот Вангел Наумовски.

Дали сте размислувајали можеби за изложба?

– Моите слики веќе имаат свој изложен салон. Тоа се видовите на мојот дом, и на оние на коишто им ги подарувам со и без повод.

Имате и голема лична библиотека?

– Да, и во моментот работам на нејзиното архивирање. Имено, сакам да направам збирка од книгите со теми од областа на одбраната и безбедноста и да ја подарам на Факултетот за безбедност.

Овој гост на нашиот соговорник проф. д-р Јордан Спасески само ни помогна да го додадеме и фактот дека во 2003 година беше објавена и монографија за неговиот живот и дело под наслов „Живот исполнет со хуманизам“. По ова и да сакаме да додадеме уште нешто, само ќе е вишок.

Лилјана Пандева

За пензионерот Војно нема одмор

Секојдневно по падините на Шар Планина пе-нзионерот Војно Стојчевски го минува време-то собирајќи чаеви и печурки за да си го по-добри стандардот бидејќи сега спаѓа во редот со скромна пензија. Собира главно за потребите на семејството, иако знае многулати да при помогне, особено кога од него ќе побараат чај за лекување на одделни болести. Најважно од се е што обезбедува еколошки здрава храна, која, како што вели, му го осмислува животот и му ја враќа физичката кондиција. Планината и полето му се негов втор дом, а првиот, неговото живеалиште во селото Вратница – тетовско, се разликува од сите други по разните украсни растенија и цвеќиња, меѓу кои доминираат најразлични кактуси. Вели дека постојат над 1.000 видови кое за жал цвета само еднаш во годината, а прекрасниот цвет трае само еден ден. Во складно уреденото двориште ќе сртнете разни растенија, а за секое Војно раскажува своја приказна. На прашање што го натерало второ занимање да биде токму тоа, Стојчески вели: за-врши средно земјоделско училиште како прва генерација од градинарска настапка.

– Додека овде не можев да најдам работа, три месеци бев на аеродромот „Орли“ во Париз и речиси две години во Германија. Работив главно на хортикултурно уредување. Печурките, ги научив кога ме примија во „Угожром“ каде работив во печуркарата. Војно речиси нема нешто да не знае за печурките. Ги собира како што вели, по ливади и тревни површини. Смета дека печурката врган е набарана, меѓутоа, не помалку се вкусни и смрчка, лисичарка, сончарка, јајчарка, губретарка... Во разговорот го прашуваме за опасностите од отро-

вни печурки. – „Има смртоносни печурки кои се со сопствени исти со оние вкусните. Таков е случајот со зелена пупавка, бела пупавка, патлерка и некои други. Не само јас, туку и моите домашни добро ги познаваат. А кога печурките ќе се подготват, онака по рецепт, тогаш нема повкусно јадење“ вели Стојчески.

Чаеви прави од лековити билки. Знае и да притеќне на некој што ќе му се обрати заради лек. Тогаш не се штеди. „Секоја тревка, особено ако цвета, има своја намена и начин на подготвка. Јас тоа го знам за оние што ги собираам и им давам совети на тие што ќе им побараат“, додава. Според Војно по падините на Шар Планина, на вратничката страна, најмногу има ајдука трева.

„Собираам и подбел, мајчина душичка, вранилова трева, во најдот позната како самовилски босилек. Засега добро ми оди. Ги задоволувам потребите на семејството, што